БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 150 (16.840). | 30 июнь 1977 йил, пайшанба | Баҳоси 2 тийин.

КРЕМЛДА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 28 июнь куни Кремлда ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Вьетнам Социалистик Республикаси Бош министрининг ўринбосари, Госплан Раиси Ле Тхань Нгини қабул қилди. У ВСР ҳукумат иқтисодий делегациясига бош бўлиб, Москвада меҳмон бўлиб турибди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет—Вьетнам ҳамкорлигига оид бир қанча масалалар юзасидан фикрлашиб олинди. (ТАСС).

БУТУН КУЧ ВА БИЛИМЛАР ВАТАН ҲИМОЯСИГА БАҒИШЛАНАДИ

ҲАРБИЙ АКАДЕМИЯЛАРНИ БИТИРИБ ЧИҚУВЧИЛАР ШАРАФИГА КРЕМЛДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

29 июнь куни Катта Кремль саройида ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар шарафига қабул маросими ўтказилди. Бу қабул маросимини СССР Мудофаа министрлиги билан Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг Бош сиёсий бошқармаси ўтказди.

Ҳозир бўлганлар томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов тўпланганлар ҳузурида нутқ сўзлади. У ҳарбий академияларни битириб чиқувчиларни ва бутун шахсий составни армия ва флот учун юқори малакали мутахассисларнинг навбатдаги битириб чиқиши билан самимий қутлади.

— КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг шахсий топшириғини зўр мамнуният билан бажо келтираман, — деди Д. Ф. Устинов. — У ҳарбий академияларда ўқишнинг муваффақиятли тугалланиши билан сизларга самимий қутловлар топширишни ва бундан буёнги хизматингизда катта муваффақиятлар тилашни илтимос қилди.

Академияларни битирувчилар бу хабарни узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

СССР мудофаа министри табрикномани ўқиб берди. Табрикномада КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Совет Қуролли Кучларининг генераллари ва офицерларини ҳамда қардош мамлакатлар армияларидан келган жанговар дўстларимизни ҳарбий академияларни муваффақиятли битириб чиққанликлари билан самимий ва қизғин қутлайдилар.

Ҳарбий академияларни бу йил битириб чиқиш социалистик Ватанимиз партия XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, ўзининг куч ва қудрати янада юксалган ҳолда Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини кутиб олаётган шонли бир пайтга тўғри келди, деб таъкидланади табрикномада. Совет кишилари КПСС Марказий Комитети май Пленумининг қарорларини ва СССР янги Конституциясининг лойиҳасини сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ғоятда ўсган вазиятда кутиб олдилар. СССР Конституциясининг қабул қилиниши мамлакатнинг сиёсий тарихида муҳим босқич бўлади.

Ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар Ватан олдида ўз ҳарбий бурчларини бажариш намуналарини кўрсатадилар. олган билим ва куч-ғайратларини жангчиларни ўқитиш ҳамда уларни партия ва халққа чексиз садоқат руҳида. социалистик Ватанни ҳимоя қилишга шай бўлиб туриш руҳида тарбиялашга бағишлайдилар. деб табрикномада қатъий ишонч билдирилади.

Қабул маросимининг қатнашчилари табрикномани гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Д. Ф Устинов ҳарбий академияларни битириб чиққан офицерлар ўзларининг бутун куч, билим ва ғайратларини социализмнинг буюк ғалабаларини ҳимоя қилишдан иборат олижаноб ишга бағишлайдилар, деб ҳозир бўлганлар номидан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советини ва шахсан Леонид Ильич Брежневни ишонтирди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси қардош социалистик мамлакатларнинг партиялари билан биргаликда тинчлик учун изчил кураш олиб бориб, чегараларимиз ҳамиша мустаҳкам ҳимоя қилиниши тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилмоқда, деди Д. Ф. Устинов.

Қабул маросимида М. В. Фрунзе номли ҳарбий академиянинг битирувчиси капитан В. М. Бариньки, тарих фанлари доктори, В. И. Ленин номли ҳарбий-сиёсий академия кафедрасининг бошлиғи полковник М. Е. Монин,. К. Е. Ворошилов номли СССР Қуролли Кучлари Бош штаби ҳарбий академиясининг битирувчиси, Венгрия Халқ Армиясининг полковниги Золтан Соради сўзга чиқдилар.

Ҳарбий академияларнинг битирувчилари шарафига уюштирилган қабул маросими самимий вазиятда ўтди.

(ТАСС).

ИЛҒОРЛАР НАМУНАСИ ЗАФАРЛАРГА ЧОРЛАЙДИ

«ЗАНГОРИ КЕМА»-ЛАР—ТАЯНЧИМИЗ

ПАХТАНИ СТУДЕНТЛАР, ЎҚУВЧИЛАР, ШАҲАРЛИК ЁРДАМЧИЛАРНИ САФАРБАР ЭТМАЙ МАШИНАЛАРДА ТЕРИБ ОЛАМИЗ

Районимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, Конституция комиссиясининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «СССР Конституциясининг лойиҳаси тўғрисидаги» докладини шодҳуррамлик билан муҳокама қилиб чин юракдан маъқулламоқда. Улар КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини амалга ошира бориб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллик тўйини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун халқ хўжалигининг барча тармоқларида социалистик мусобақани кучайтирмоқдалар.

Ўтган йили районимиз етиштирилган ялпи ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда териб олиш, теримга ўқувчилар, студентлар, шаҳарлик ёрдамчиларни сафарбар этмаслик ташаббуси билан майдонга чиқди. Ташаббус қандай амалга оширилгани ҳақида икки оғиз гапириб ўтай.

Она-Ватанга 56.340 тонна Учқўрғон пахтаси етказиб берилди. Ялпи ҳосилнинг 49 минг тоннаси ёки 87 проценти машиналарда терилди. Гектаридан район бўйича 32,1 центнердан хирмон кўтарилди.

Машиналар шарофати билан терим фурсати кескин қисқарди, пахтанинг асосий қисми ёғингарчиликлар бошлангунча саранжом-саришталаниб олинди. Энди масаланинг иқтисодий томонига кўз ташлайлик. Етиштирилган ҳосил қўлда териб олинганида 1.787 минг сўм маблағ сарфланарди. Машиналарда терилганлиги учун 262 минг сўм маблағ сарфланди, холос ёки давлатнинг 1,525 минг сўм маблағи иқтисод қилиб қолинди, ялпи даромад 40 миллион 422 минг сўмга етди. Лўнда қилиб айтганда, район бўйича умумий даромад 1970 йилдагига нисбатан 154 процент, бир меҳнатчининг йиллик иш ҳақи 128 процент кўпайди.

Районимиз меҳнаткашлари ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш, 1976 йил халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажариш учун ўтказилган республика мусобақасида ғолиб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини олишга муяссар бўлдилар.

Бу йил Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги нишонланади. Учқўрғонликлар ҳам тўйга муносиб тўёналар билан боришни ўзларининг шарафли бурчлари деб ҳисоблайдилар. Тўёнамиз эса улкан бўлади: районимиз бўйича гектаридан 37,5 центнердан зиёдроқ «оқ олтин» хирмони кўтариб, она-Ватанга 65 минг тонна дурдона етказиб берамиз, ёки планда кўзда тутилганидан 8.000 тонна кўп пахта тайёрлаймиз! Шу билан бирга дон, сабзавот, полиз, мева ва бошқа экинлар ҳосилини 1,4-1,5 баравар кўпайтирамиз.

Ўрток Л. И. Брежневнинг Киев области чорвадорларига йўллаган мактуби районимиз чорвадорларини янги-янги зафарларга илҳомлантирмоқда. Подаларда туёқ сони кўпайтириляпти, сигирларнинг маҳсулдорлиги ошириляпти, тайёрлов ташкилотларига фақат бўрдоқи ва сўким гўшти етказиб беріляпти. Чорвачилик соҳасидаги ишлар комплекс механизация негизига кўчириляпти. 1977 йил учун пилла тайёрлаш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятимиз шараф билан адо этилди.

Юбилей йилида 65 минг тонна пахта тайёрлаймиз, ялпи ҳосилнинг 90 процентини машиналарда териб оламиз, теримга, ўтган йилдаги каби, ўқувчилар, студентлар, шаҳарликларни сафарбар этмаймиз. Юбилей йилидаги азму қароримиз шундай!

Ана шу юксак бурчимизни адо этиш учун қуйидаги тадбирларни изчиллик билан, самарадорлик ва сифатни биринчи ўринга қўйиб энг яхши агротехника муддатларида ўтказамиз.

Учқўрғонлик миришкор деҳқонлар 17 минг 448 гектар майдонда ғўза ўстирмоқдалар. Турли табиий офатлар, қийинчиликлар юз беришига қарамай ҳар гектар майдонда кутилганча кўчат сони бўлишига эришдик. Эндиги вазифа парваришни кучайтириш йўли билан ниҳолларни тез ўсиб, ривожланиши, серҳосил бўлишини таъминлашдан иборат. Ҳосил яхши парвариш қилинган ҳар туп ўсимликдан олинишини яхши биламиз. Шуни назарда тутиб, хўжалик раҳбарларидан тортиб, сувчилар, механизаторларгача туп сони учун кураш олиб бориши зарурлигини уқтиряпмиз. 1650 гектар майдонда ўсиш ва ривожланишдан орқада қолаётган ғўзаларимиз бор. Ҳамма колхозларимиз, совхозларимиз, бўлимларимиз, бригадаларимизда учраб турган айрим колоқликларни икки-уч кун ичида тўла тугатамиз, июль ойидан пахта терими бошлангунча, пахта теримида ҳам колоқларсиз ишлаймиз! Кун тартибига ана шу шиорни қўйдик.

Июль ойида ҳамма майдонларда тўла икки марта чуқур культивация ўтказамиз, ҳозир далаларимизда 410 та чопик трактори ишлаяпти, кунлик график миқдор ва сифат жиҳатдан ортиғи билан бажариляпти. Механизаторларга дала бошида техника хизмати кўрсатилаётир, тракторларнинг бекор туриб қолиш ҳоллари бутунлай тугатилди. Механизаторлар ва сувчиларнинг иши устидан сифат комиссиялари нинг аъзолари қаттиққўллик билан назорат олиб бормоқдалар.

Ғўзалар ўсиш, ривожланиши, ҳосил тўплаши, ўғитларга эҳтиёжига қараб ҳамма жойда минерал ўғитлар билан озиқлантирилди, ернинг об-тобига қараб икки марта сувга қондирилди. Сувчилар группа усулида ишлаётир, ўқариқлар калта олинган, сувдан тежабтергаб фойдаланилмоқда, исрофгарчиликка барҳам берилди. Пахтазорларда бегона ўтларнинг ўсишига асло йўл қўймаймиз. Чунки бегона ўтлар ҳосилнигина эмас, балки машина теримининг ҳам душманидир.

Минерал ўғитлар самарадорлигини ошириш билан бир қаторда органик ўғитларнинг таъсирини кучайтиришга ҳам катта эътибор беріляпти. Ғўзалар қийғос ҳосил тўплаётган шу кунларда минерал ва органик ўғитлар қоришмаси билан озиқлантириляпти, айни кезда «шарбат» оқизиш учун ҳар гектар ер ҳисобига 6-8 тонна органик ўғитлар жамғариб қўйилди. Ҳар галги комплекс парвариш даврида нисбатан камҳосилли майдонларнинг ғўзаларини табақалаб бир марта озиқлантирамиз ва суғорамиз, ер етилиши билан чуқур культивация ўтказамиз.

Ғўзаларни зараркунандалар ва ҳашаротлардан сақлаш меҳнат аҳлининг эътиборида бўлмоқда. 1550 гектар майдонда биологик метод билан ҳашаротларга қарши чора кўриладн, қолган майдонларга дори сепиш учун 80 та ОВХ-14 ва 270 та қўл аппаратини шайлаб қўйганмиз. Ҳарорат кўтарилган сари кемирувчи ва сўрувчи зараркунандалар кўпайяпти. Мутахассисларимиз иш бошида туриб, унга қарши таъсирчан чоралар кўрилишини таъминлаяпти.

Йил пахтачилик учун анча мураккаб келди. Бундай шароитда тадбиркорлик билан иш тутмоғимиз, резервларни тўла ҳаракатга келтирмоғимиз лозим. Биз вазиятни ҳисобга олиб, 1 июлдан чеканкачи бошлашга қарор қилдик. 70 процент майдондаги ғўзалар машиналарда чеканка қилинади, чеканкага 20 июлда якун ясаймиз. Техника воситаларини тахт қилиб қўйдик.

Районимиз бўйича 1 августга қадар ҳар туп ғўзада камида 7-8 та бўлик кўсак бучёдга келтирмоғимиз, август ойини ҳосилга ҳосил қўшиш ойи деб эълон қилиб, кўсаклар сонини кескин кўпайтирмоғимиз керак. Шу мақсадда ҳар бир хўжаликда конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди ва район бўйича умумлаштирилиб, район партия комитетининг бюросида маъқулланди.

Август ойида ғўза қатор ораларида 1,5 марта культивация ўтказилиши режаланди. Ғўзаларнинг талаби тўла ҳисобга олинган ҳолда 1,5-2 марта суғорилади. 20-25 август кунлари пахта пайкалларини мутахассислар, боболеҳқонлар, тажрибакорлар иштирокида синчковлик билан кўздан кечириб чиқилиб, дефолиация ва десикация қилиш режаларини белгилаймиз, лекин ҳар қандай шароитда ҳам парваришни кучайтираверамиз. Сентябрь ойининг биринчи ярми ичида ғўзаларнинг баргини сунъий усулда тўла тўкилишини таъминлаймиз. Бу йил химикатлар сепишда ОВХ-14 аппаратларидан айниқса кенг фойдаланамиз.

Пахта териш ва ташишни икки сменада ташкил қилиш учун малакали механизатор кадрларга эга бўлишимиз керак. Биз шуни ҳисобга олиб, механизатор кадрлар сафини кенгайтириш, уларнинг малакасини оширишга катта эътибор беряпмиз. «Узсельхозтехника» район бирлашмаси йўли билан 156 нафар, хўжаликларда 120 нафар механизатор малака ошириш курсларида ўқитилмоқда. 260 механизаторнинг классификацияси оширилади, 140 нафар механик-ҳайдовчи қайта тайёрланади. Шундай қилиб, «зангори кема»лар, юк машиналари, автоприцепларнинг мавсум давомида тўла икки сменада ишлатилишига шароит яратилади. Механизаторларнинг район слёти ўтказилади, юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилинади. Уларни рағбатлантириш учун мукофотлар ажратилади. Социалистик мусобақа бутун чоралар билан кучайтирилади. Ғолибларга кўчма Қизил байроқлар ва вимпеллар бериб борилади. Мусобақага ҳар 10 кунда якун ясашни одат тусига киритамиз.

Машина теримига тайёргарлик ва уни ўтказиш даврида коммунистлар, комсомоллар, маҳаллий Советларнинг депутатлари, активларимиз авангардлик ролини ўйнайдилар. Учқўрғоннинг унумдор далаларида етиштирилган 65 минг тонна пахтанинг 90 процентини машиналарда териш, сортнинг юқори бўлишини таъминлашда ҳар бир киши фаол қатнашади, партия ташкилотлари олиб бораётган оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларнинг йўналиши шу мақсадга қаратилади.

А. ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон КП Учқўрғон район комитетининг биринчи секретари.

КЕНГ ИСТИҚБОЛЛАР

ЖИЗЗАХ, 29 июнь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Жиззах область Советининг сессияси бўлди. Сессияда СССР Конституциясининг лойиҳаси ва Советларнинг КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия Марказий Комитети 1977 йил май Пленумида қилган докладидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари С. М. Тоиров доклад қилди.

Сессия қатнашчилари Совет давлати Асосий Қонунининг лойиҳасини якдиллик билан маъқуллаб, партия Марказий Комитети май Пленумининг қарорларидан илҳомланган область меҳнаткашлари беш йилликнинг иккинчи йили ва умуман беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар, деб қатъий ишонч билдирдилар.

Сессия ташкилий масалаларни кўриб чиқди. Э. Исломов яна Жиззах область Совети ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

Сессия ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Г. М. Орлов иштирок этди ва нутқ сўзлади.

* * *

ҚАРШИ, 29 июнь. (ЎзТАГ). Қашқадарё областининг меҳнаткашлари СССР Конституцияси лойиҳасини, КПСС Марказий Комитети 1977 йил май Пленумининг қарорларини қизғин маъқуллаб кутиб олдилар. Қашқадарё область Советининг бугун бўлиб ўтган сессияси қатнашчилари шу ҳақда гапирдилар. Халқ вакиллари ана шу ғоят муҳим ҳужжатларни КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия Марказий Комитети май Пленумида қилган докладидан Советлар учун келиб чиқадиган вазифаларни муҳокама қилдилар. Область партия комитетининг биринчи секретари Р. Ғ. Ғойибов доклад қилди.

Халқ вакиллари мамлакат Асосий Қонуни лойиҳасининг муҳокама қилиниши бутун ижтимоий ҳаётни активлаштиришнинг муҳим омили бўлиб, социалистик мусобақани янада кенг авж олдириб юборганлигини таъкидлаб ўтдилар.

Сессия ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев қатнашди ва нутқ сўзлади.

Сессияда ташкилий масалалар кўриб чиқилди. Б. Элбоев яна Қашқадарё область Совети ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

* * *

ТЕРМИЗ, 29 июнь. (ЎзТАГ). Сурхондарё область Советининг бугун бўлиб ўтган сессияси СССР Конституциясининг лойиҳаси ҳамда КПСС Марказий Комитети 1977 йил май Пленумининг қарорлари ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда қилган доклади асосида маҳаллий Советларнинг вазифалари муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов доклад қилди.

Сессия қатнашчилари областнинг барча меҳнаткашлари Совет давлати Асосий Қонунининг лойиҳасини қизғин маъқуллаётганликларини изҳор этдилар, ўрток Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети май Пленумида қилган доклади қоидалари ва хулосаларини оғишмай амал қилиш ва ижро этиш учун қабул қилдилар.

Сессияда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов нутқ сўзлади.

Сессия ташкилий масалаларни кўриб чиқди. Н. Туропов яна Сурхондарё область Совети ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Янгийўл районидаги Калинин номли колхозда 50 центнерчи бригадалар кўп. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Умарали Муҳамедов бошлиқ бригада аъзолари ҳам 200 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» етказиш мажбуриятини олишган. Бригада азаматлари ваъдага вафо қилиш учун ғўзаларни сифатли парвариш қиляптилар, қондириб суғоряптилар. Суратларда: миришкор сувчи Мамарайим Маматов (юқорида), пастда эса оби-ҳаётга қонган ғўзалар.

А. Абалян фотолари.

МИРЗАЧЎЛНИНГ НОЗ-НЕЪМАТЛАРИ

Сирдарё районидаги Ленин номли колхоз меҳнатчилари мавсум бошидан буён 300 тоннадан кўпроқ сабзавот ва қарийб шунча миқдорда мева тайёрладилар. Бу эса йиллик топшириқда кўзда тутилганидан анча кўпдир.

Ҳозир Мирзачўлдаги хўжаликларда «витаминли маҳсулот» тайёрлаш қизғин давом этмоқда. Сирдарё районининг сабзавоткорлари давлатга бодринг топшириш юзасидан икки йилликдан кўпроқ планни бажариб қўйдилар. Областда энг ёш Комсомол районининг деҳқонлари эса саримсоқ тайёрлаш топшириғини ошириб бажардилар.

Мирзачўлдаги хўжаликларнинг меҳнатчилари ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида давлатга жами 25 минг тонна сабзавот ва 7,5 минг тонна хўл мева топширишга қарор қилдилар. Боғбонлар ўз топшириқларининг тўртдан бир қисмини ҳозирдаёқ бажариб қўйдилар, сабзавоткорлар ҳам маҳсулот тайёрлаш суръатларини жадаллаштирмоқдалар.

ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

СОФИЯ, 29 июнь. (ТАСС). БКП Марказий Комитети ва БКП Марказий контрол-ревизия комиссиясининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия контроли комитетининг раиси А. Я. Пельше бошчилигида бу ерда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитети делегацияси кеча Ватанига жўнаб кетди.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитети делегацияси Болгария Халқ Республикасида бўлган чоғида уни БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Т. Живков қабул қилди. А. Я. Пельшега Г. Димитров ордени топширилди.

Делегация БКП Марказий контрол-ревизия комиссиясининг аъзолари билан, бир қанча округ контрол-ревизия комиссияларининг раислари ва раис ўринбосарлари билан учрашди, мамлакат бўйлаб сафар қилди, баъзи корхоналарда ва аграр-саноат комплексларида бўлди, Г. Димитров ва Болгарияда революцион ҳаракат марказий музейини бориб кўрди.

Аэродромда делегацияни БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Филипов, БКП Марказий контрол-ревизия комиссиясининг раиси С. Каражов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. Кузатиб қолувчилар орасида СССРнинг БХРдаги элчиси В. Н. Базовский бор эди.

Делегация шу куни Москвага қайтиб келди. Аэродромда делегацияни КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Капитонов ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

БАҒДОД («Совет Ўзбекистони» мухбири). КПСС XXV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган район ғаллакорлари катта зафар қучдилар. Улар Ватан омборига 750 тонна ўрнига 780 тонна дон тўкиб, йиллик топшириқни муддатидан олдин ошириб бажаришди.

Районда бошоқли дон тайёрлаш планининг барвақт бажарилишига «Пахтакор», «Ўзбекистон», «Ленинград», Жданов номли ва «Большевик» колхозлари. «Москва» совхози ғаллакорлари катта ҳисса қўшдилар.

Давлатга дон топшириш давом этмоқда.

ЖАҲОН ВАТАН БЎЙЛАБ

ТАСС

ДОНДА ҒАЛЛА ЎРИМ-ЙИҒИМИ БОШЛАНДИ

РОСТОВ-ДОН. Областнинг жанубий районларидаги хўжаликлар ғалла ўримига киришдилар. Дон деҳқонлари 3 миллион 200 минг гектар майдондаги ғаллани ўриб олишлари ва янчишлари лозим. Ўрим-йиғимнинг машаққатли бўлиши кутилади: ёғин-сочин чўзилиб кетганлиги натижасида областнинг кўпгина жойларида донли экинлар ётиб қолган. Шу муносабат билан ҳосилни алоҳида-алоҳида усулда, ишнинг юқори сифатли бўлишини таъминлайдиган мосламаларни қўлланиб йиғиштириб олишга қарор қилинди.

Дон деҳқонлари юбилей йилида давлатга камида тўрт миллион тонна дон сотишга аҳд қилдилар.

ДЕҲҚОНЛАРНИНГ БУЮРТМАЛАРИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИЛДИ

ЯРОСЛАВЛЬ. «Автодизель» бирлашмасининг коллективи қишлоқ хўжалик машиналари учун зарур запас қисмларни ишлаб чиқариш юзасидан мамлакат деҳқонларининг буюртмаларини муддатидан аввал бажарди. Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларга мувофиқ автомобиллар ва «Кировец» тракторлари учун пландан ташқари тўрт юзта двигатель ҳамда қарийб ярим миллион сўмлик запас қисмлар тайёрлашга қарор қилинди.

СУТ СОҒУВЧИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

БРЯНСК. «Дитьково» совхозининг сут соғувчиси Т. П. Копилова шарафига меҳнат шуҳрати байроғи кўтарилди. У ўз группасидаги ҳар бир бош сигирдан йил бошидан бери Брянск областида биринчи бўлиб уч минг килограммдан сут соғиб олди.

Шуниси диққатга сазоворки, Т. П. Копилова бултур ҳам областда биринчи бўлиб уч минг килограммлик маррани эгаллаган эди. Лекин бу йил у ана шу маррага икки ҳафта илгари эришди. Татьяна Петровна киевлик чорвадорларнинг ташаббусини Брянск областида олдингилардан бири қаторида қўллаб-қувватлади. У бу йил ҳар бир бош сигирдан беш минг килограммдан сут соғиш мажбуриятини олди.

ХИМИКЛАРНИНГ ҚАТЪИЙ СЎЗИ

ГРОДНО. Гродноддаги «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи беш йиллик бошидан буён планга қўшимча равишда ишлаб чиқарган минерал ўғит ярим миллион гектар экинзорга солиш учун кифоя қилади. Гродноlik химиклар ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятнинг муҳим моддасини бажардилар: топшириққа қўшимча равишда юз минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқарилди.

ЯНГИ СЕЯЛКАЛАР

КИРОВОГРАД. «Красная звезда» заводининг конвейеридан янги модификациядаги ғалла ўриш комбайнлари чиқди. Бу комбайнлар РСФСРнинг ноқоратупроқ зонасидаги ғаллакорларга жўнатилди. Яхшиланган сошникларнинг қўлланилиши шу сеялкалардан бир соатда ўн гектар ерга ва бундан кўпроқ майдонга ғалла экиш имконини берадиган тиркамалар тузиш имконини беради.

(ТАСС).

МЕҲНАТДА ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

Бутун совет халқи сингари Ўзбекистон йигит-қизлари ҳам мамлакат меҳнаткашларини коммунистик қурилишда янгидан-янги меҳнат зафарларига илҳомлантирувчи давримизнинг ғоят муҳим ҳужжати — СССР Асосий Қонуни лойиҳасини қизғин маъқулламоқдалар. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Тошкентда бўлиб ўтган пленумида ана шу ҳақда гапирилди. Пленум СССР янги Конституциясининг лойиҳаси ва республика комсомол ташкилотларининг КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети 1977 йил май Пленумида қилган докладидан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов доклад қилди.

Сўзга чиққан нотиқлар Ўзбекистон ёшлари олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш, Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақани кенг авж олдирадилар, деб ишонтирдилар.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўрток Л. И. Брежневга баланд руҳ билан мактуб йўлладилар.

[ЎзТАГ].

ҚОЛОҚЛАРСИЗ, САМАРАЛИ ВА СИФАТЛИ ИШЛАЙЛИК!

МУСОБАҚА — МИЛЛИОНЛАР ИЖОДИ

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ИЮНЬ 1977 ЙИЛ 6 (40)

ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

ҒОЛИБЛИК ЙЎЛИ

Ростовлик ва янгийўлликларнинг қолоқларсиз, самарали, сифатли ишлаш ҳақидаги ажойиб ватанпарварлик ташаббуси республикамиз меҳнат коллективларида кенг ёйилмоқда. Бу шонли ҳаракат қатнашчилари қолоқ корхоналар бўлмаслиги учунгина курашиб қолмасдан бригадалар, участкалар, цехлар, ҳатто бутун бир тармоқда ҳам ғолибликни таъминлаш тадбирларини кўрмоқдалар.

Бу ташаббуснинг моҳияти шундан иборатки, ҳар бир коллектив планларни албатта бажариш, реализация топшириқларини, бошқа техника-иқтисодий кўрсаткичларни сўзсиз адо этишга зўр бериб интилади. Бу эса аслида ғолиблик учун астойдил курашдир.

Қолоқларсиз, самарали ва сифатли ишлаш ҳаракатининг кенг қулоч ёйиши ажойиб натижалар бермоқда. Республика саноати 1977 йил олти ойлик маҳсулот реализация қилиш топшириғини муддатидан илгари бажарди. Январь-май ойларида маҳсулот реализация қилиш плани уч процент зиёда адо этилди. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми ўтган йилнинг беш ойидагига қараганда 4.9 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлиги 3.4 процент ортди. Меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига маҳсулот тайёрлашнинг ўсиши 71 процентга етди.

Бир қанча областлар ва тармоқлар ғолиблик йўлидан шаҳдам бормоқдалар. Геология, Пахта тозалаш, Енгил, Маҳаллий саноат министрликларининг корхоналари, «Средазуголь», «Союзмашхлопководство», «Узтекстильмаш», авиация ишлаб чиқариш бирлашмалари бир маромда ишлаб турибди. Андижон, Сирдарё, Қашқадарё ва Сурхондарё областлари саноат корхоналарининг коллективлари план ҳамда мажбуриятларни муваффақиятли адо этмоқдалар.

Республика қурилиш ва монтаж ташкилотлари коллективлари ҳам баланд руҳ билан ишлаб, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анчагина кўп асосий фондларни фойдаланишга топширишга, капитал маблағларни ўзлаштиришга эришдилар. Уй-жой қурилиши кенгайди. Қурилиш министрлигининг Фарғонадаги 14-трести, Қишлоқ қурилиши министрлигининг Қашқадарёдаги 19-трести, Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг «Узпромвентиляция» тресты, «Главташкентстрой»нинг 159-трести, Андижон «Облколхозстрой» тресты бинокорлари ғайрат-шижоат билан меҳнат қилиб, беш ойлик план, социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар.

Булар 1977 йил учун олинган юксак социалистик мажбуриятлар муваффақиятли адо этилаётганлигини, қолоқларсиз ишлаш янги резервларни ишга солишга ёрдам бераётганлигини кўрсатади.

Лекин ишда ҳали талай камчиликлар бор, қолоқлар ҳам йўқ эмас.

ҚОЛОҚЛАРНИ ТАЪКИДЛАЙМИЗ.. Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Жиззах, Наманган, Самарқанд, Тошкент, Хоразм, Фарғона областлари, Гўшт-сут саноати, Бинокорлик материаллари саноати министрликлари, «Средазаппарат» бирлашмаси социалистик мажбуриятларини адо этмади. Республикадаги 59 корхона маҳсулот реализация қилиш планини уддалай олмади. Бу корхоналар 21,5 миллион сўмлик кам маҳсулот бердилар.

Беш ойлик планни бажармаган коллективлар орасида «Узбекхимпласт», «Узбекхлопкамаш» бирлашмалари, Бухоро ип газлама комбинати, Жомбой ва Қамаши пахта тозалаш заводлари, Эвайли бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинати, Олмалиқ ғишт заводи ҳам борки, бу корхоналарда илғорлар тажрибаси кенг оммалаштирилмаяпти, бир маромда ишлаш таъминланмаяпти.

Йил бошидан буён қилинган ишларнинг таҳлилига кўра, ишлаб чиқариш объектлари, уй-жой ва маданий-маиший биноларни фойдаланишга топширишда қолоқликка йўл қўйилмоқда. Тошкент, Фарғона, Самарқанд, Наманган областларида уй-жой биноларини ишга туширишда кескин вазият вужудга келди. Ҳунар-техника билим юртлари қурилиши чўзилиб кетмоқда. Буюртмачиларнинг бинокорлар билан ҳамкорлиги мустаҳкамланиши, таъминотда маром бузилмаслиги зарур. Баъзи қурилиш ва монтаж ташкилотлари иш суръатини ўтган йилнинг беш ойидагига қараганда сусайтириб юборганликлари айниқса ачинарлидир. Сирдарёдаги 7- ва 22-трестлар, Тошкентдаги 4- ва 6-трестлар, «Узсантехгазмонтаж» тресты план ва мажбуриятларини бажармади.

Тажриба ва ташаббуслар аҳамияти билангина эмас, такрорланиши билан муҳимдир. Қутлуғ ҳаракатлар кенг ёйилса ва такрорлансагина кутилган манфаат келтиради. Қолоқларсиз ишлаш ташаббуси ҳақида ҳам шундай дейиш мумкин. Саноат корхоналари, қурилиш-монтаж ташкилотлари, транспорт тармоқларининг меҳнаткашлари ишни КПСС XXV съезди қарорлари талаби асосида пухта ташкил этишлари, қолоқликка мойилликнинг олдини олишлари, 1977 йил мажбуриятларининг сўзсиз бажарилишини таъминлашга муносиб ҳисса қўшишлари керак.

СИЗЛАР ЭРИШИЛГАН НАТИЖА БИЛАН ҚИФОЯЛАНИБ ҚОЛМАСДАН, УНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКДА ҚОЛОҚ КОРХОНАЛАРГИНА ЭМАС, ХАТТО ҚОЛОҚ БРИГАДАЛАР, УЧАСТКАЛАР ВА ЦЕХЛАР БУЛМАСЛИГИГА ИНТИЛАЕТГАНЛИГИНГИЗ, АЙНИҚСА, ҚУВОНЧЛИДИР. «ҚОЛОҚЛАРСИЗ ИШЛАЙМИЗ!» ДЕГАН ШИОР СИЗЛАРНИНГ КОРХОНАЛАРИНГИЗДА ПЛАННИ МАҲСУЛОТНИ РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИШ ЖИҲАТИДАН ҲАМ, ШУНИНГДЕК, БОШҚА ТЕХНИКАВИЙ-ИҚТИСОДИЙ КУРСАТКИЧЛАР ЖИҲАТИДАН ҲАМ, АЛБАТТА, БАЖАРИШНИ УЗ ИЧИГА ОЛАЁТГАНЛИГИ ЖУДА ТУҒРИ.

(Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ростов области меҳнаткашларига Мактубидан).

ҚАДР

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Сабибулла эрта-индин етуклик аттестати оламан деб юрган кезлар эди. Бир куни кечқурун у гапириб қолди:

— Дада, ишга кирмоқчиман.

— Ишга? — сўради адаси.

— Жўраларим билан келишиб қўйдим...

— Жуда тўғри! — ҳаяжонланиб кетди Абдуллажон ака. — Зукко ўйлабсан. Ҳунар ўргансанг кам бўлмайсан...

Сабибулла автобазага ишга кирди. Аввал слесарь, кейин ремонтчи-механик бўлиб ишлади. Сўнгра, автобаза қошидаги шоферлик курсида ўқиди. Тўққизинчи беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажарди.

Ўнинчи беш йилликнинг бошлари. Сабибулла корхона директори Тоҳир Воҳиджоновнинг ҳузурига кириб, кўнглини очди.

— Машинамга ярим прицеп тиркасам қандай бўларкан? «МАЗ-503» ку?

— Моторга куч келмасмикан?

— Ўйлаб кўрдим. Бемалол тортади.

Директор уни яхши биларди. «Етти ўлчаб, бир кесадиган йигитларимиздан» дея мақтаб юрарди. Иккиланмасдан мойиллик билдирди.

Сабибулла Абдуллаев бир ҳафта ўтар-ўтмас 8 тонналик юк автомашинасига қўлбола ярим прицеп мосламаси улади. Бу, машинага бир йўла 15-16 тоннагача юк ортиш имконини берди. Илғор тажриба Андижон автокомбинати ҳайдовчилари ўртасида катта шов-шувларга сабаб бўлди. Дастлаб бу тажриба Ҳабибулло бошлиқ 25 кишилик бригадада кенг қўллаб-қувватланди. Мавжуд 25 машинанинг 12 таси прицеплар билан таъминланди. Иш юришиб кетди.

Автокомбинат коллективи юбилей йилининг ўтган беш ойи мобайнида планга қўшимча қарийб 80 минг сўмлик фойда кўрди. Юк ташиш таннархи арзонлашди. Эришилган ютуқда ярим прицеплар билан ишлаётган Сабибулла Абдуллаев ва унинг қадрдон ҳамкасблари Маъмуржон Аҳмадалиев, Мамат Исмоилов, Рустам Раҳмоновларнинг улуши катта бўлди.

Республикамизнинг 14 илғор ишчиси Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан ажойиб ташаббус бошлади. Уларнинг даъватига биринчилар қатори қўшилган Сабибулла Абдуллаев юбилей кунигача тўрт йиллик, беш йилликда эса ўн йиллик ҳажмда иш бажаришга аҳд қилди. Бунинг учун у ҳозир мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланяпти. Шу кунларда 1978 йилнинг сўнгги ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. Ўтган йилнинг сентябрь ойида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети социалистик мажбуриятларини барвақт ва ошириб адо этган саккиз шоферни қизғин табриклади. Улар орасида Сабибулла ҳам бор эди. Қутлов ғолиб шоферни меҳнатда янги марраларни эгаллашга руҳлантириб юборди.

...Абдуллажон ака эшикдан қувонч билан кирди.

— Онаси, суюнчи бер.

— Намунча, нимага?

— Аввал суюнчингни чўз, кейин суриштирасан... Сабижоннинг меҳнати қадр топди. Мукофотга машина олибди.

— Умридан барака топсин, болам. — Яхши тилак қилди она...

Учинчи даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери, ташаббускор шофер Сабибулла Абдуллаев шу кунларда Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллик юбилейига муносиб меҳнат совғалари ҳозирламоқда.

А. ИСОҚОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ИШГА ТУШИРИЛАДИГАН ИНШООТЛАРДА

ШИЖОАТ

Самарқанд суперфосфат заводининг иккинчи навбати жадал суръатлар билан реконструкция қилинмоқда. Унда қурувчилар ва монтажчилар зарбдор меҳнат намуналарини кўрсатишяпти. Уларнинг фидокорлиги, ташаббускорлиги 160 метрли қувурни бунёд этишда ҳам кўринмоқда.

Қувурнинг пойдеворини тиклаш учун диаметри 35 метр келадиган беш метр чуқурликдаги котлованга 360 тонна арматура ва 3,6 минг куб метр бетон ётқизилиши керак эди. Ростовлик ва янгийўлликлар изидан бориб, қолоқларсиз ишлашга, ўнинчи беш йиллик план топшириқларини барвақт бажаришга бел боғлаган бинокорлар жуда катта ҳажмдаги бу ишни қисқа муддатда уддалашга аҳд қилишди. Улар тиғиз графикни тағин ҳам тиғизлаштириб, пойдеворни 84 соатда барпо этиш мажбуриятини олдилар. Шу муносабат билан чиқарилган «Молния»нинг биринчи сонида Ёқуб Мамутов, Александр Штиц, Вадим Шрамков, Завен Григорян, Серван Давлетовлар бошлиқ илғор бригадалар бетончиларининг пойдевор ётқизишни уч ярим суткада тугаллаш ҳақидаги даъватлари эълон қилинди.

«Молния»нинг иккинчи сони А. Штиц бошлиқ бригаданинг бир сменада 460 куб метр бетон ётқизганини, суръат борган сари ўсиб бетончилар, шофёрлар, кўтарма кранлар машинистлари ўртасида мусобақа авж олганини хабар қилди. Қурувчилар иккинчи сутка бошланганида янги рекорд ўрнатилганлигини эшитдилар. Е. Мамутов бригадаси 504 куб метр бетон ётқизди. Бу рақам қурувчиларни янги зафарларга чорлай бошлади.

Иккинчи суткада жазирама иссиқ ўрнини жала эгаллади. Бироқ бетончилар жойларидан қимирламадилар. «Молния» «Ноқулай об-ҳаво шароитига қарамай, суръат пасаймаяпти» — деб хабар қилди.

Учинчи суткада мамутовчилар рекорди янгиланди. «А. Штиц бошлиқ бригада аъзолари бир сменада 550 куб метр бетон ётқизишди», — дея ёзилди «Молния»нинг янги сонида.

Қурувчилар ва монтажчилар шижоати, илғор иш усулларининг қўлланиши, мусобақанинг қудратли кучи ўз самарасини кўрсатди. Бетон ётқизиш ва арматура ўрнатишдай мураккаб ишлаб чиқариш жараёни 84 соатда эмас, 69 соатда адо этилди!

В. ОДИЛОВ,
инженер.

МАЖБУРИЯТЛАРИНГИЗНИ ҚАНДАЙ БАЖАРЯПСИЗ?

ВАЪДАСИГА ВАФОДОРЛАР

ТЕЛЕФОНДА:

БУХОРО

ШАХСИЙ ИБРАТ

Валентина ДУРОВА,
пиллакашлик фабрикаси ишчиси

— Корхонамизда «Қолоқларсиз, самарали ва сифатли ишлайлик!» ҳаракатига қўшилганлар сони кўпайиб бормоқда. Чунки биз, ишчилар ўнинчи беш йиллик тиғиз планлари ва социалистик мажбуриятларининг шараф билан адо этилишида биронта ҳам қолоқ бригада, смена, участка ва цехнинг бўлмаслиги жуда катта аҳамиятга эга эканлигини яхши биламиз.

«Қолоқларсиз, самарали ва сифатли ишлайлик!» ҳаракатини оммалаштиришда новатор ишчиларнинг шахсий ибрат кўрсатиши алоҳида роль ўйнайди. Масалан, мен ўнинчи беш йиллик икки йили топшириғини ўтган йили 31 декабрда тугаллаган эдим. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг қолоқларсиз ишлаётган ростовликларга табрикномасидан руҳланиб, бу йил икки йиллик шахсий нормамни Улуғ Октябрь 60 йиллиги кунигача бажариш мажбуриятини олдим. Бугун шуни мамнуният билан айтишим мумкинки, нормадан ортиқча дастгоҳга хизмат кўрсатиш ва вақтни тежаш эвазига уч йиллик план-топшириқларини уддалаб қўйдим. Ўтган ўн саккиз ой мобайнида пландаги 1630 килограмм ўрнига қарийб 3500 килограмм хом ипак тайёрладим.

Мен ўн беш килограмм пиллани тежаб қолишга сўз берган эдим. Ҳозир 1979 йил март ойи ҳисобига ишлаб, етти килограммга яқин хом ашёни иқтисод қилишга эришдим.

МАРҒИЛОН

РЕЗЕРВЛАР — КАТТА БОЙЛИК

Мухтасар ҲАМДАМОВА,
ипак комбинати пиллакаши

— Корхонага ишга келганимга икки йилдан сал ошди, холос. Шундай бўлса-да, нормада белгиланганидан икки баравар кўп дастгоҳда ишлаяпман. Ольга Болтабоева сингари мураббийларим, ишлаб чиқариш илғорлари менга шуни ўргатишган. Натижада бултур пландаги 886 килограмм ўрнига 1943 килограмм хом ипак ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдим. Эришилган ютуқлар билан чегараланиб қолмаслик, муваффақиятларни ривожлантириб бориш — биз, «Қолоқларсиз, самарали ва сифатли ишлайлик!» ҳаракати қатнашчиларининг асосий шиори. Шахсан ўзим бунга амал қилиб, йил бошида беш йилликнинг тўрт йили топшириқларини 7 ноябргача дўндиришга сўз бердим.

Ваъда вафоси билан гўзал. Мажбуриятимнинг устидан чиқиш учун резервларни қунт билан излаяпман. Асосий иш усулларини адо этиш муддатини қисқартириш, бекор туришга барҳам бериш, янада бир маромда ишлаш — шундай резервлардан.

Дастлабки ютуқларим чакки эмас. Ўнинчи беш йиллик бошидан бери ўтган ўн саккиз ой мобайнида топшириқдаги 1335 килограмм ўрнига деярли 2750 килограмм маҳсулот тайёрладим. Энг муҳими, маҳсулот сифати ошди. Ҳозир мажбуриятдаги 48 ўрнига тайёрланаётган хом ипакнинг 57,5 процентини биринчи сортларга топширяпман.

ТОШКЕНТ

БИРИНЧИЛАР ҚАТОРИДА

Ҳасан ТЎЛАГАНОВ,
«Шарқ мебель» бирлашмаси дурадгори

— Меҳнаткаш халқимизнинг кенг истеъмол молларига, жумладан, мебелга талаби борган сари ошаётир. Уларнинг эҳтиёжларини қондириш, замонавий мебелларни кўплаб ишлаб чиқариш биз, йиғувчи дурадгорлар зиммасига ҳам катта масъулият юклайди.

Мен бошчилик қилаётган бригада ростовлик ва янгийўллик ишчи коллективларининг «Қолоқларсиз, самарали ва сифатли ишлайлик!» ташаббусига бирлашмамизда биринчилар қаторида қўшилган. Коллективимизнинг асосий мақсади — план топшириқлари ва мажбуриятларни барвақт адо этиш, иш сифатини кескин оширишдан иборат. Сўзи билан иши бир коллективимиз графикдан ўзиб ишлашга эришмоқда. Стулларни аъло сифатли қилиб йиғмоқдамиз. Йил бошиданоқ юксак суръатда ишлаётганлигимиз менга ўнинчи беш йиллик тўрт йили топшириғини Улуғ Октябрь социалистик революцияси 60 йиллиги юбилейигача бажараман, деб мажбурият олишимга имкон берди.

Ўзим тўғримда яна шуни айтишим мумкин: 25 май куни сменадан сўнг, уч йиллик шахсий нормамни адо этдим, деб рапорт бердим. Бундай ютуққа топшириқдаги 188 та ўрнига ҳар сменада 400—420 деталь тайёрлаш туфайли муваффақ бўлдим.

Бригадамиз аъзолари маҳсулот сифатини яхшилашни бир зум ҳам унутаётганлари йўқ. Барча иш жойларида шахсий тамға билан маҳсулот тайёрлаш учун катта тайёргарлик кўряпмиз.

БУГУН — АНДИЖОНДА ПАХТА ТОЗАЛАШ САНОАТИ ХОДИМЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ ОЧИЛАДИ

ТОЛАМИЗ ТОЛЕИ

Пахта тозалаш саноати — республикамиз халқ хўжалигининг қадимий ва техникавий жиҳатдан яшариб бораётган тармоқларидан бири. Партия ва ҳукуматимиз индустриянинг ана шу тармоғи тараққиётини кўзлаб тобора кўп маблағ ажратмоқда. Ишчи ва инженер-техник ходимларнинг унумли ишлаши ҳамда турмуши ҳусусида оталарча ғамхўрлик қилмоқда. Ўзбекистон эндиликда мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлиб қолди. Совет Иттифоқида етиштирилаётган пахтанинг қарийб 65 проценти республикамиз ҳиссасига тўғри келаётганлиги билан фахрланамиз.

Республикамиз корхоналарида ишлаб чиқарилаётган тола жаҳон бозорида харидоргир. Пахта тозаловчиларимиз баланд руҳ билан меҳнат қилиб, индустриянинг ана шу тармоғини тез суръатлар билан юксалтиришга кўпроқ ҳисса қўшиш тадбирларини кўрмоқдалар. Республикамиз пахта тозалаш саноатининг вакиллари бугун Андижонда очиладиган Бутуниттифоқ пахта тозалаш саноати ходимлари активининг йиғилишида ана шулар ҳақида гапириб берадилар. Кеча «Совет Ўзбекистони» мухбири республика пахта тозалаш саноати министри ўртоқ В. У. УСМОНОВга бир неча савол билан мурожаат қилди.

— Ваҳоб Усмонович, пахта тозалаш саноати ходимлари Бутуниттифоқ активи йиғилиши Ўзбекистонда ўтказилишининг сабаблари хусусида нималар дейишингиз мумкин!

— Республикамиз мамлакат нозу неъмат дастурхонига пахтаси билан кўпроқ ҳисса қўшади. Пахта республикамизнинг катта бойлиги ва совет халқларининг ифтихоридир. Революциядан олдинги 58 йил мобайнида ҳозирги Ўзбекистон территориясида жами 6 миллион тоннадан сал кўпроқ пахта етиштирилганди. Бу, йилига ўртача 100 минг тоннадан тўғри келади. Совет ҳокимияти йилларида — кейинги 50 йил мобайнида Ўзбекистонда жами 110 миллион тонна, йилига ўртача 2 миллион тоннадан ҳам кўпроқ пахта етиштирилди. Сўнгги йилларда республика рекорд ҳосил — 5 миллион тоннадан ошириб «оқ олтин» бермоқда.

Пахта тозалаш саноати тез суръатлар билан ривожланмоқда. Партия ва ҳукуматимиз саноатнинг бу тармоғи тараққиёти манфаатлари учун кўплаб маблағ сарфлаяпти. Натижада пахта тозалаш заводларининг қуввати ортиб, ҳар кеча-кундузда 4600 тоннадан кўпроқ тола ишлаб чиқаришга эришилмоқда. Бу нима дегани? Бу шу кеча-кундузда республика пахта тозалаш саноати 1913 йилдагига қараганда 10 баравар кўп тола ишлаб чиқармоқда, демакдир. Заводларимиз ва пахта пунктларимиз замонавий техника ва ускуналар билан жиҳозланган. Тўққизинчи беш йилликда министрлигимиз корхоналари муваффақиятли ишлади. Ўнинчи беш йилликнинг бир ярим йили топшириқлари ҳам зиёда адо этилди. Маҳсулот реализация қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, сифатли маҳсулот тайёрлаш соҳасида анча ютуқларга эришдик.

Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг ўзида пландагидан 6 процент зиёд бўлди. Шунинг эвазига планга қўшимча кўплаб маҳсулот тайёрланди. Меҳнат унумдорлигини оширишнинг қарийб ярмига техникани тараққий эттириш туфайли эришилди. Маҳсулот таннархи 6 миллион сўм арзонлашди. 263 миллион сўм фойда олинди. Шунинг 15 миллион сўми планга қўшимча кўрилган фойдадир. Пахта толаси, момиқ ва бошқа маҳсулотларга бўлган талаб ортиб бормоқда. Кўп минг кишилик пахта тозаловчилар коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини, техник-иқтисодий кўрсаткичларни мунтазам яхшилаб бориш учун зарур тадбирларни кўрмоқдалар. Бунинг учун янги заводлар қуриш ва мавжуд корхоналарни реконструкция қилишга, қувватлардан самаралироқ фойдаланишга ҳаракат қилинмоқда. Пахтани уч босқичли тозалаш жараёнидан ўтказишга шароит яратиляпти.

Ана шулар қардош пахта тозаловчилар учун тажриба бўлиши мумкин. Шу сабаб мамлакатимиз пахтакор республикалари ва областлари пахта тозалаш саноати ходимларининг активини республикамизда ўтказишга қарор қилинди. Бундай ишонч учун партия ва ҳукуматимизга миннатдорчилик изҳор этамиз.

— Тармоқ меҳнаткашларининг техника тараққиёти соҳасидаги ютуқлари тўғрисида гапириб берсангиз.

— Бу ҳақда гапириш мароқли. Кейинги йилларда пахта тозалаш саноати корхоналарида бу соҳада анча ишлар қилинди. Барча пахта тозалаш заводларида юксак унум билан ишлайдиган тола тозалагичлар ўрнатилди. Олтмишдан зиёд янги гидропресс қурилмалари жорий этилди. Пахта қуритадиган «2 СБ—10» маркали агрегатлардан муваффақиятли фойдаланилмоқда. Хом ашё ҳамда тайёр маҳсулот сифатини аниқлаб берадиган 1100 та лаборатория асбоблари жорий этилди. «ПЛПХА» деб номланувчи янгича тартибда ишловчи поток линияларни монтаж қилиш-созлаш ишлари тугалланди. Бундай линиялар пахтани қайта ишлаш, хом ашёни механик усулда ортишга хизмат қилади. Ишчиларнинг унумли меҳнат қилишига ёрдам берадиган муҳим шарт-шароитлар яратилди.

Бу тадбирлар ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини оширишда яхши натижалар бермоқда. Қатор корхоналар мунтазам юқори сифатли маҳсулот тайёрлашга эришмоқдалар. Андижон, Тошкент, Сирдарё, Самарқанд, Бухоро заводлари тола ва момиқнинг деярли ҳаммасини ГОСТ талаблари даражасида ишлаб чиқаришга эришаётирлар. Шуни алоҳида ишонч билан айтиш мумкинки, республика пахта тозалаш саноати бугунги кунда Ўзбекистонда етиштирилган барча ҳосилни тўла қабул қилиб олиш ва қайта ишлашгагина қодир бўлиб қолмасдан, толанинг камида 90-95 процентини ва момиқнинг 95-98 процентини ГОСТ талаблари даражасида тайёрлаш қудратига эга.

Ишлаб чиқариш қувватларидан ва техника воситаларидан омилкорлик билан фойдаланаётган корхоналар коллективлари маҳсулот реализацияси ҳамда бошқа техника-иқтисодий кўрсаткичларни доимо зиёда қилиб бажаришга эришмоқдалар. Техника тараққиёти —давр тақозоси. Партия XXV съезди кўрсатмалари асосида қўл меҳнати ҳиссасини камайтириб, сермеҳнат жараёнларни механизация зиммасига юклаш тадбирларини кўраверамиз.

—Пахта тозалаш саноати ишлаб чиқаришининг самарадорлиги ва маҳсулот сифатининг ошиб боришига таъсир кўрсатувчи омиллар нималардан иборат!

— Бу ҳақда кенг мулоҳаза юритишга тўғри келади. Лекин қисқа қилиб айтиладиган бўлса, самарадорлик ва сифатни таъминлаш кадрларга боғлиқ. Ишчилар ва мутахассислар малакаси ва техникавий тайёргарлиги самарадорликни ва сифатни оширишда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Заводдаги ҳар бир ходим ўз ишига виждонан муносабатда бўлмаса, кутилган натижага эришишни умид қилиш қийин.

Кадрларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш мақсадида ўтган йили мавсум бошланиши арафасида моддий жавобгар бўлган лавозимдаги мутахассисларни аттестациядан ўтказдик. 152 ходим ишдаги қўпол хатолари, вазифасини ҳозирги талаблар даражасида бажара олмаётгани учун лавозимидан олинди.

Аттестация раҳбар кадрлар, инженер-техник ходимларнинг сифат составини яхшилашга ёрдам берди. Уларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш ҳамда янги ишчан кадрларни аниқлаш имконини берди. Инженер-техник ходимлар ва хизматчилар тайёргарлигини ошириш, уларнинг ишлаб чиқаришга кўрсатадиган таъсирини кучайтириш ниятида кейинги бир йилда тармоқ корхоналарига 360 мутахассис юборилди. Уларнинг 123 нафари олий ва 237 нафари ўрта махсус маълумотли кишилардир. 5120 нафар ишчи тайёрланди, 2300 ишчининг малакаси оширилди.

Маҳсулотнинг сифати ҳам, бошқа техника-иқтисодий кўрсаткичлар ҳам кадрларнинг қанчалик масъулият билан иш тутишига боғлиқ. Ҳали ишимизда қатор камчиликлар бор. Мусобақани ташкил этишда, унинг таъсирчанлигини, тарбиявий ролини оширишда кўп ишлар қилишимиз, тўқимачилик саноатини юқори сифатли тола билан таъминлашга эришишимиз лозим. План ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун қатъий кураш олиб бормоғимиз бугунги куннинг энг муҳим талабидир.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг ўтган йили октябрь Пленумида ҳар бир министрлик, ҳар бир бирлашма ва корхона олдига самарадорлик ва сифат масалалари қандай ҳал этилаётганлигини диққат билан таҳлил қилиб бориш, фойдаланилмаётган резервларни ишчанлик вазиятида ҳаракатга келтириш, энг яхши тажрибаларни кенг ёйиш, қолоқларга кўмаклашиш, ишлаб чиқаришдаги мураккаб жараёнларни сабот-матонат билан енгиб ўтишга даъват қилганди. Бу сўзлар пахта тозалаш саноати ходимлари учун ҳам дастуруламалдир. Биз барча мутахассисларнинг ва ишчиларнинг сифат масалалари ҳамда самарадорликни ошириш муаммолари устида ғайрат билан ишлашлари кераклигини алоҳида таъкидлаймиз.

Кадрларнинг масъулияти ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан ривожлантиришнинг бош омилидир.

Актив йиғилишида пахта тозалаш саноати корхоналари ходимлари ва мутахассислари билан ўнинчи беш йиллик вазифаларини муддатидан илгари бажаришга имкон берадиган энг муҳим масалалар хусусида фикр алмашамиз, маслаҳатлашиб оламиз.

—Самимий суҳбатингиз учун раҳмат.

БАЛИҚЧИЛАР ЗАФАРИ

Мўйноқ балиқчилик саноат бирлашмаси коллективи катта зафар қучди. Корхона юбилей йилининг ярим йиллик топшириғини барвақт адо этди. 6 миллион банкадан зиёд турли хил консерва маҳсулотлари тайёрланди. Маҳсулотларнинг 50 проценти давлат Сифат белгиси остида ишлаб чиқарилган. Эришилган муваффақиятга бирлашманинг Учсой, Қозоқдарё, Пўрлитов ва Қўнғирот балиқ консерва заводлари коллективлари катта ҳисса қўшдилар.

Корхона коллективи Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги нишонланадиган қутлуғ йилда она-Ватанга 12,5 миллион банка консерва маҳсулотлари етказиб бериш мажбуриятини олган. Балиқчилардан Ўтеген Калешов, Боймурод Торенов, Қувондиқ Исмоилов, Мусо Ойнаев ўртоқлар мусобақада олдинда бормоқдалар.

М. ТЕНГЛАШЕВ,
ишчи.

БОШ ЙЎЛИМИЗ

Тошкент агрегат заводи иш тажрибасидан

Техника тараққиёти — давр тақозоси

«Ягона техника сиёсатини ўтказиш асосида халқ хўжалигининг барча тармоқларида ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш жадаллаштирилсин, прогрессив техника ва технология кенг жорий қилинсин. Бу чора меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифатини яхшилашни, фондларнинг самарадорлигини оширишни, моддий ресурсларни тежашни, меҳнат шароитини яхшилашни... таъминлайди».

(1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишларидан).

Тошкент агрегат заводи Коммунистик партиямизнинг трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлигида амалга ошираётган техникавий ихтисослаштириш сиёсати мевасидир. Бир неча йил муқаддам корхонамиз ишлаб чиқаришининг бир қисми редукторлар тайёрлашга ихтисослаштирилди. Шу муносабат билан заводни қайта қуришга киришдик.

Сўнгги ўн беш йил ичида корхонамизда ишлаб чиқариш майдонини кенгайтирмасдан, қўшимча катта маблағ сарфламасдан олдиндан белгилаб олинган ички-техникавий тадбирлар ҳисобига эскирган ускуналар янгилари билан алмаштирилди. Ишлаб чиқариш қувватлари оширилди. Фан-техника ютуқларини интенсив жорий этиш, ишлаб чиқариш участкаларини комплекс механизациялаш — коллектив ишидаги миқдор ва сифат кўрсаткичларни кескин яхшилади. Буларнинг ҳаммаси ўз шакли ва мазмунига кўра бир мақсадга: ишлаб чиқариш жараёнлари узлуксизлигини таъминлашга қаратилди. Бу йўл мунтазам юқори меҳнат унумдорлигига эришувимизга, ишнинг аниқ миқдорини мўлжалга олишимизга, моддий ресурслар ва иш вақтидан оқилона фойдаланишимизга имкон берди. Ишчи, хизматчи, инженер-техник ходимларнинг иш ва турмуш шароитини яхшилади. Асосий ва ёрдамчи участкаларда техникавий хизматнинг кўнгилдагидек бўлишини, қисмларни йиғиш ва қайта ишлашда комплекс тараққиётга эришувни таъминлади.

Завод ишлаб чиқариш жараёнларини бундай ташкилий-техникавий тадбирлар асосида қайта қуришни металл прокатларини сақлаш, маҳсулот тайёрлаш ва бутлаш қисмларини реализация қилиш каби ишлардан бошладик. Олдимизга қўйилган мақсад сари узоқ вақт қатъий тайёргарлик кўрдик. Энг аввало, коммунистларнинг активлигини ошириб, ҳар бир ишчида юксак масъулият ҳисси пайдо бўлиши учун интилдик. Партия ташкилоти халқ хўжалигини ривожлантириш борасида КПСС белгилаб берган техникавий сиёсатни ҳаётга изчил татбиқ этишни ўзининг жонажон иши деб билди. Ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, қўл меҳнати ҳиссасини қисқартириш билан боғлиқ бўлган барча асосий масалалар партия, касаба союз йиғилишларида кенг муҳокама қилинди. Масалан, коммунистларнинг таклифи билан қўл меҳнати — юк ортиш, тушириш ва ташиш ишларини механизациялашга алоҳида эътибор қилинди.

Корхона партия комитети ва цех партия ташкилотлари белгиланган тадбирларнинг ижросини мунтазам назорат қилишлари билан бирга ўзлари ҳам актив иштирок эта бошладилар. Айниқса, бу борада 13-цех партия ташкилоти иши мақтовга лойиқ. Бу ердаги ҳамма инженер-техник ходимлар ижодий бригадалар ишида фаол қатнашишлари билан бирга шахсий план-топшириқлар ва юксак социалистик мажбуриятлар олишди. Ишлаб чиқаришда кенг ишлатиладиган махсус печлар, ювиш машиналари ва йиғув конвейерлари сингари механизация воситаларини ишлаб чиқаришга жорий этишда катта ишлар қилишди.

Ташкилий-техникавий тадбирларнинг ижросида янги техника бюроси партия группаси актив қатнашяпти. Янги ускуналарни ўзлаштиришга киришишдан олдин бюро коммунистлари цехларга боришади. Машина, механизмларнинг аниқ режимда ишлашига бевосита ёрдам берадилар. Ҳозир заводда фан-техника ютуқларини амалиётга татбиқ этиш борасида ўз сафига 340 нафар юқори малакали ишчи, инженер-техник ходимларни бирлаштирган 82 та ижодий бригада самарали иш олиб боряпти.

Ишлаб чиқаришнинг барча асосий ва ёрдамчи участкаларида замонавий техника ва технологияга, меҳнатни юксак механизациялашга жиддий эътибор берилган. Айниқса тайёрлама маҳсулотлар омборидаги ҳамма турдаги ишларнинг механизациялаштирилиши катта самаралар бермоқда. Юк ташиш ишларининг ўзидаёқ беш киши қўл ишидан озод бўлди. Тайёр маҳсулотларни ортиш, тушириш, ташиш ва омборларга жойлаш ишларини механизациялаш муаммоси самарали ҳал этилди. Натижада, корхона бўйича 87 процент ишимиз механизациялашди. Ишлаб чиқарилаётган қисмларнинг асосий турлари — 87 проценти технолог ускуналардан иборат механизациялашган поток линияларда ишловдан ўтади. Ишлаб чиқаришнинг мунтазам ва ўзгарувчан поток линияларида қисмлар ва узелларни ташиб олиш ишларини механизациялаш — технологик жараёнлар даражасини оширишнинг асосий шартларидан биридир. Бу даражанинг ўсиб боришида ягона поток линияга механика ва термик ишлов жараёнлари кўмак беради.

Завод ишлаб чиқаришининг замонавий техника билан тўлдириб борилиши — техника тараққиёти йўлида муҳим омил бўляпти. Поток линияларни ўз ичига олган 60 процентдан зиёдроқ ускуналар ҳозир автомат, ярим автомат, ихтисослашган ва агрегат дастгоҳлари билан алмаштирилмоқда. Ишлаб чиқарилган маҳсулотларимизнинг 80 проценти худди шу хил ускуналар ёрдамида тайёрланаётганлиги қувончли ҳолдир.

1975 йилдан бошлаб ишлаб чиқаришга программали бошқаришга мослаштирилган дастгоҳларни жорий этишга киришдик. Дастлаб редуктор валларига ишлов берадиган участкани шундай дастгоҳлар билан жиҳозладик. Корхона новаторлари уни ишлаб чиқаришнинг бошқа участкаларида ҳам қўллаш мақсадида автоматлашган қурилма ўрнатишди. Бу эса шу хилдаги дастгоҳлар самарадорлигини яна ҳам оширди.

Корхонадаги йиғув ишларининг 75 проценти конвейерлашган. Аммо шуни айтиш керакки, дастлабки кезларда ишлаб чиқаришни конвейерлашган типовой схемалардан фойдаланиш биз учун қўл келмади. Тажриба таклиф этилган типовой схемалардан воз кечиб, корхонадаги конкрет шароитни чуқур ўрганиб чиқиш лозимлигини кўрсатди. Шундан сўнг, йиғувчи ишчиларимизнинг актив иштироки билан конвейерларни лойиҳалаш ва моделлаштириш босқичида технологик жараёнлар ва конструкцияларнинг янада аниқроқ вариантларини тузиб чиқдик.

Ҳозир бизда янги техника ва технологиянинг жорий этилиши муносабати билан ўз ишида унум кўрмаган, олға силжимаган, ўзгариш ясамаган биронта ҳам участка йўқ. Бу — резервларни ишга солишда коллективнинг ижодий изланиши ва олинган социалистик мажбуриятларнинг ижроси учун қилинган астойдил меҳнат натижасидир. Буларнинг ҳаммаси корхона техникавий-иқтисодий кўрсаткичларининг кун сайин яхшиланиб боришига имкон бераётир. Ҳозир заводимиз ишчиларининг 86 проценти механизациялашган меҳнат постларида ишлашяпти. Катта ижтимоий моҳиятга эга бўлган бу кўрсаткични яна ҳам оширишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз. Чунки бу СССРнинг янги Конституциясида айтилганидек, «шахснинг ҳар томонлама камол топиши учун қулайроқ шароитлар вужудга» келтирилишида муайян даражада ёрдам беради.

Заводда тузилган ташкилий-техникавий план — технология жараёнларини жамлашга қаратилган ишончли ҳужжат ҳисобланади. Шу боисдан махсус ва агрегат дастгоҳларни, ностандарт ускуналарни, механизм ва турли асбоб-ускуналарни лойиҳалаш, тайёрлаш бўйича аниқ техникавий вазифалар ишлаб чиққанмиз. Корхонамиз СССРдаги ва ЧССР, Польша, ГДР, каби чет эл мамлакатларидаги 30 дан ортиқ дастгоҳсозлик заводи билан мустаҳкам алоқа боғлаган. Янги буюртмаларнинг техникавий ҳужжатини ишлаб чиқишда улар билан ўзаро тажриба алмашамиз, иш жараёнларини чуқур таҳлил қиламиз. Айниқса, бу борада Тошкент дастгоҳсозлик корхонаси — «Технолог» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси ишидан ғоят хурсандмиз. Ҳозир бизда бу корхонанинг 50 га яқин агрегат дастгоҳлари муваффақиятли ишлаб турибди. Улар ўзининг тузилиши жиҳатидан оригиналлиги ва заводимиз ишлаб чиқариш талабларига мослиги бошқалардан ажралиб туради. Энг муҳими, технологчилар дастгоҳларни турдош корхоналардагига нисбатан уч-тўрт марта тез тайёрлашади. Бу, ишлаб чиқаришга тушган янги хил маҳсулотни рекорд даражада — қисқа муддатларда тайёрлаш имконини беряпти.

Технология жараёнларини тўғри ташкил этишда махсус мураккаб агрегат дастгоҳлар ўрнатиш ва ўзлаштириш — зарур босқичлардан бири. Бу ишлар бизда бош технология бўлими қошидаги янги техника бюроси (БНТ)да марказлашган. Бюронинг ускуналари танлаб олинган махсус устахонасида юксак малакали инженерлар ва созловчилар ишлашади. Коллектив автоматлашган юк ортиш қурилмалари, кўп шпинделли бош қисм ва бошқа шунга ўхшаш механизмлар ясашдек дастгоҳсозлик билан ҳам шуғулланади. Механизация воситалари, ностандарт ускуналарнинг янги нусхалари завод конструкторлик бўлимида кўриб чиқилади. Илғор тажрибаларни ўрганиш ва типовой лойиҳаларни қайта ишлаб чиқиш илмий техника ахбороти линияси орқали амалга оширилади. Лойиҳаларнинг кўпчилик қисмини корхонанинг ўзида — ремонт эксплуатация хизмати ва асбобсозлик цехи коллективларининг иштирокида — ҳамкорликда яратяпмиз.

Заводимиз ижодий бригадалари иши ҳақида шуни айтиш мумкинки, инженер-техниклар, цехлар ва бўлимларни бирлаштирган бундай коллективлар социалистик мусобақани ривожлантиришда катта роль ўйнаяпти. Улар ишлаб чиқилган янги техника ва ташкилий техникавий планлар асосида ўзаро ҳамкорликда иш олиб боришмоқда. Корхона техника кенгаши бажариладиган ишларни олдиндан тасдиқлаб беради, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш бюроси эса ҳар квартала мусобақа натижаларини якунлаш билан бирга мукофотли ўринларни эгаллаган коллективларни аниқлайди.

Корхонамиз партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ишлаб чиқариш технология жараёнлари узлуксизлиги даражасини янада ошириш йўлида мунтазам фаолият кўрсатмоқда Узоқ муддатли перспектив планлар тузилган. Жумладан, -йил охирига бориб, 6 потокли ярим автомат линияларига эга яна бир цех монтаждан чиқади ва муддатидан илгари ишга туширилади. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Кибернетика институти томонидан лойиҳаланган робот — манипуляторни жорий этишни мўлжаллаб турибмиз. Яқин келажакда дастгоҳларга ёғ ва суюқлик етказиб берувчи трубопроводлар системасини марказлаштириш ишларини ҳам бошлаймиз.

Ҳозир мамлакатимизда технологик жараёнлар узлуксизлиги даражасини янада ошириш учун қулай шароитлар мавжуд. План ва меҳнат интизомига қатъий амал қилган, замонавий техникага суянган, уни ишлаб чиқаришга астойдил жорий қилган ҳар бир коллектив бу соҳада катта муваффақиятларга эришуви, шубҳасиз. Биз, Тошкент агрегатчилари тараққиётнинг бош йўли — ишлаб чиқариш узлуксизлиги даражасини тобора ошириб бориш ҳаракатини бундан буён ҳам изчил давом эттиравераамиз.

О. НОВИЦКИЙ,
Тошкент агрегат заводи директори,

И. УСМОНОВ,
корхона партия комитети секретари.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

РАЙОН ГАЗЕТАСИНИНГ ОКТЯБРНОМАСИ

Наманган район «Учқун» газетаси саҳифаларида ҳам Улуғ Октябрь байрамини муносиб кутиб олишга бағишланган материаллар кенг ўрин олмоқда. Газетанинг деярли ҳар бир сонида революция ветеранлари, социалистик қурилиш ва Улуғ Ватан урушининг қаҳрамонлари, замондошларимиз — Октябрь анъаналарини ҳимоя қилишга ва уни бойитишга муносиб ҳисса қўшган кишилар ҳақида ўқимишли лавҳалар ўрин олаётир. Бундай материаллар «Олтмиш йиллик-ка—олтмиш жанговар лавҳа» рубрикаси остида мунтазам эълон қилинмоқда.

ЛУҚМА

ЖУМБОҚ НОМЕР

Яқинда Риштон районида Қирғизистон ССР Ўзган райони ва Тожикистон ССР Нов районн кунлари бўлиб ўтди. «Риштон ҳақиқати» район газетасининг 24 июнь сони Ўзган районининг «Октябрь туусу» ва Нов районининг «Коммунизм сари» газеталари билан биргаликда чиқди. ҚЎшма сонлар — матбуотимизнинг ажойиб анъанаси. Лекин «Риштон ҳақиқати»нинг бу сонини ана шу анъаналарга муносиб деб бўлмайди. Аввало, газеталарнинг номлари биринчи, иккинчи ва учинчи саҳифаларга алоҳида-алоҳида ёйиб юборилган. Бу матбуот формаси ва шаклининг бузилишидан бошқа нарса эмас. Бундан ташқари газетада ҳар учала район партия комитетларининг биринчи секретарларига сўз берилган. Уларда ана шу районлар меҳнаткашларининг ҳаётида рўй берган катта ўзгаришлар тўла очиб берилмай, материаллар ҳисобот аҳамиятига эга бўлиб қолган. Газета материалларида қардош районларда Октябрь туфайли қўлга киритилган муваффақиятлар ёрқин кўрсатиб берилган деб бўлмайди.

СССР КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ОЙДИН ИҚБОЛ

Эндигина олтмиш ёшга қадам қўйган социалистик Ватанимиз жамият тараққиёти учун қисқа вақт ичида асрларга тенг йўлни босиб ўтди. Ҳозир амал қилиб келаётган Конституциямиз қабул қилингандан буён ўтган қирқ йил мобайнида Коммунистик партия раҳбарлигида ақл бовар қилмайдиган ишларни амалга ошириб, жаҳонни қойил қолдирди. Етук социализм жамиятининг Конституцияси лойиҳасида ана шу буюк ўзгаришларнинг ҳаммаси ўз ифодасини топган.

Ҳозир амалда бўлган Конституциямизга нисбатан янги Конституциянинг лойиҳасига янги боблар, кўплаб янги моддалар қўшилган. «Социал ривожланиш ва маданият» бобида шахснинг ҳар тарафлама камол топиши учун шарт-шароит яратиб бериш, аҳолининг турмуш шароитини яхшилашга давлат ёрдами бериши айтилган. Шу нарса диққатга сазоворки, лойиҳада ҳар бир киши ҳаётининг энг асосий негизига алоқадор ҳуқуқлар баён этилган. Меҳнат қилиш, дам олиш, соғлиқни сақлаш, социал таъминот ва бошқалар шулар жумласидандир.

Мен Ватан урушининг иккинчи группа инвалидиман. Генерал Баграмян командирлигидаги 1-Болтиқбўйи фронтида Белоруссия тупроғини немис-фашист газандаларидан озод қилиш учун олиб борилган ҳаёт-мамот жангида қатнашдим. Кўкрагимдан, белимдан, қўлимдан оғир ярадор бўлганман. Толеимдан ўргилай, яхшиям жонажон партиямиз ва Совет давлати бор экан мени ва менга ўхшаш ишга яроқсиз мажруҳларнинг меҳнат кучоғига қайтишига ёрдам қилди, меҳнат қобилиятимизни тиклашда ёрдам берди. Мен энди ёшим қайтиб, кексайиб қолганимга қарамай, область ижроия комитети молия бўлимида иқтисодчи бўлиб ишлаб келяпман. Мен бу ерда урушдан олдин ҳам, кейин ҳам меҳнат қиляпман. Ўз ишим ва турмушимдан мамнунман. Урушда икки марта жанговар медал олган бўлсам, тинч меҳнатда тўрт марта медал олдим: «Аълочи финансист» деган номга муяссар бўлдим. Турмушимиз фаровон. Қизим ўрта мактабда илмий мудир, рафиқам ҳарбий госпиталда ҳамшира бўлиб ишлайди. Жонажон партиямиз ва Совет давлати амалга ошираётган ишларнинг инсонпарварлик моҳиятидан беҳад хурсандман.

УРУШ ИНВАЛИДЛАРИНИНГ ТАКЛИФИ

СССР янги Конституцияси лойиҳасининг 43-моддасида «СССР гражданлари қариган чоқда, касал бўлиб қолганларида, шунингдек меҳнат қобилиятини тўла равишда ёки қисман йўқотганларида моддий таъминот олиш ҳуқуқига эгадирлар...» дейилади. Биз Совет давлатининг бундай олий ҳимматлигидан ғоят хурсандмиз. Конституция лойиҳасида ёзиб қўйилмаса ҳам, тегишли қонунлар бир оз конкретлаштирилса ва тўлдирилса, унга Улуғ Ватан уруши инвалидларига бериладиган имтиёзларни қўшиб ёзилса беҳад мамнун бўлардик. Чунки амалдаги қонунларга кўра биринчи ва иккинчи группа уруш инвалидлари бепул автомашина билан таъминланади. Аммо биринчи группа инвалиди транспортни бошқариш имконияти бўлмаса, уни олиб юриш учун оила аъзолари ёки энг яқин қариндоши номига транспорт воситаси берилади. Иккинчи группа инвалидларига эса ҳатто кўзи кўрмайдиган, қўл ёки оёғи ишламайдиган бўлса ҳам бундай имконият берилмаган. Шунинг учун мен амалдаги Улуғ Ватан уруши инвалидларига имтиёз белгилаган қонунларга **«Улуғ Ватан урушининг биринчи, иккинчи группа инвалидлари бепул транспорт воситалари билан таъмин этилади, агар улар кўриш қобилиятига эга бўлмаса, қўл ёки оёғи ишламаса, мазкур инвалидларга бериладиган транспорт воситалари уларнинг оила аъзоларидан бирига, ёхуд энг яқин қариндошларига берилади деб ёзиб қўйилишини истардим.**

Барча совет кишилари СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини Ватанимизнинг равнақ топиши, унинг куч-қудратини янада мустаҳкамлаш, халқимиз моддий фаровонлигини тағин ҳам яхшилаш тўғрисидаги ғамхўрликнинг яққол ифодаси деб билмоқда. Янги Конституциянинг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши социалистик демократиянинг тантанаси намойишидир.

Исмоил РАМАЗОНОВ,
Улуғ Ватан урушининг иккинчи группа инвалиди, Сурхондарё область молия бўлимининг ходими.

ТАКЛИФЛАР, МУЛОҲАЗАЛАР

КОЛЛЕКТИВ ШАРАФИ

СССР Конституцияси лойиҳасида меҳнаткашларнинг коллективлари ишлаб чиқаришни бошқаришда, меҳнат ва турмушни ташкил этиш, социал-маданий эҳтиёжларга ажратилган маблағлардан фойдаланиш каби муҳим масалаларни ҳал қилишда актив қатнашиш ҳуқуқига эга эканликлари аниқ акс эттирилган.

Ишлаб чиқаришни бошқаришда ва ривожлантиришда коллективнинг роли ошаётганлигини корхонамиз мисолида ҳам кўриш мумкин. Социалистик мусобақа жараёнида кўпгина янги ташаббуслар туғилди. Коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари юбилей йили планини Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги байрамигача бажаришга аҳд қилдилар. Қатор рационализаторлик таклифлари , сифат ва тежамкорликка доир фикрлар ишчиларнинг йиғилишида илгари сурилди ҳамда амалга оширилди.

Коллектив ишчиларнинг меҳнат активлигини оширишда ҳам, уларни тарбиялаш ва камол топтиришда ҳам катта роль ўйнамоқда. Ишчилар йиғилиши ва ишлаб чиқариш кенгашида завод ҳаётининг актуал масалалари ҳал этилади.

Мураббийлик ҳаракати, ахлоқ тарбияси каби ишлар ҳам коллективнинг диққат марказида.

Мен Асосий қонунимиз лойиҳасида меҳнаткашлар коллективининг бурчи алоҳида таъкидланганлигини қўллаб-қувватлаш билан бирга, 16-моддага қуйидаги жумла қўшиб қўйилса, мақсадга мувофиқ бўларди, деб ўйлайман: **«Меҳнаткашларнинг ишлаб чиқаришдаги активлигини оширишда, уларни меҳнатга ва ижтимоий бурчга коммунистик муносабат руҳида тарбиялашда меҳнат коллективининг роли ҳар тарафлама ошиб боради».**

Содиқ ИБОДУЛЛАЕВ,
Урганч ёғ заводи слесари, Ленин ордени кавалери.

САНЪАТКОР БУРЧИ

Тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик учун толмас, изчил курашчи Леонид Ильич Брежнев раислигидаги комиссия тайёрлаган СССР янги Конституцияси лойиҳаси кишида қувонч ва фахр ҳисларини уйғотади. Лойиҳада совет халқи бахт-саодати ва фаровонлигини ўз фаолиятларининг олий мазмуни деб билган Ленин партияси ва унинг Марказий Комитетининг узоқни кўра билиш фазилати, донолиги яққол намоён бўлди.

Санъат ходимлари бу тарихий ҳужжат мисолида совет меҳнаткашлари қаторида ўзлари учун ҳам катта ғамхўрликни кўрмоқдалар. Энг муҳими, лойиҳада ижодий меҳнат кишилари ҳақида ҳам алоҳида меҳрибонлик қилиниши айтилади. Кучимизга куч қўшадиган бу илҳомбахш сатрлар янги Конституция лойиҳасининг жуда кўп ўринларида битилган. Буни, хусусан 3-бобнинг 27, 7-бобнинг 46, 47 моддалари мисолида яққол кўрса бўлади. Масалан, 47 моддада шундай дейилади: «...СССР гражданларига илмий-техникавий ва бадиий ижод эркинлиги гарантияланади... Давлат бунинг учун зарур моддий шароитларни яратиб беради, кўнгилли жамиятларни ва ижодий союзларни қўллаб-қувватлаб туради».

Ҳа, бизнинг мамлакатимизда санъат давлатдан ажралмасдир. Совет санъати халқни маънавий жиҳатдан тарбиялашда қудратли восита бўлиб хизмат қилади, ажойиб коммунистик идеалларимизни гўзал образларда тасдиқлайди, бу идеалларни ҳаётда қарор топтириш учун курашга чақиради. Совет рассомлари партия ғамхўрлиги ва эътирофига совет турмуш тарзини, шиддаткор давримиз меҳнат қаҳрамонларини, уларнинг ватанпарварлиги, жасоратини улуғловчи ғоявий юксак, бадиий баркамол асарлар яратиб жавоб берадилар.

Рафаэль ТОҚТОШ,
санъатшунослик доктори.

ТОШКЕНТДАГИ «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи Улуғ Октябрь социалистик революцияси 60 йиллиги шарафига зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Суратларда (юқоридан) 1. Азиза Қурбонова. 2. Дилором Умарова. 3. Прасковья Сизова. Бу ишчиларнинг ҳар бири кунлик топшириқларини 1,5-2 баравар ошириб адо этмоқдалар.

Ю. Богданов фотолари.

ФАХРЛИ БУРЧ

Ҳаётимизнинг Асосий қонуни — СССР Конституцияси лойиҳасида СССР гражданларининг ҳуқуқлари ва эркинликлари кўрсатиб берилган. Шу билан бирга, гражданлик ҳуқуқларининг амалга оширилишини таъминлаш йўллари акс эттирилган.

«Гражданнинг ҳуқуқ ва эркинликларининг амалга оширилиши унинг ўз бурчларини бажариши билан чамбарчас боғлиқдир» дейилади бу ҳужжатнинг 59-моддасида. Совет граждани СССР Конституциясига, совет қонунларига риоя қилиши, социалистик турмуш қоидаларини ҳурматлаши, СССР граждани деган юксак номга муносиб бўлиши шарт эканлиги таъкидланади.

Дарҳақиқат, дунёда биринчи социалистик давлатнинг, Октябрь Ватанининг граждани бўлиш улуғ бахт, юксак шарафдир. Бу фахрли номни муносиб равишда оқлаш ҳар бир совет кишисининг муқаддас бурчи ҳисобланади.

Лойиҳада гражданларнинг бурчлари аниқ ва равшан баён қилинган. Менинг фикримча, совет кишисининг маънавий қиёфаси ва ахлоқи ҳақида гап борганида КПСС Программасидаги коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодексини тилга олиш ўринли бўларди. 59-моддага қуйидаги жумлани қўшишни таклиф қиламан: **«СССР граждани коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодексидаги принципларини ўз ҳаётининг қонуни деб билиши ва унга амал қилиши керак».**

Биз ёш авлодни жамиятимизнинг муносиб аъзолари қилиб вояга етказиш ва уларни Конституциямизда белгиланган гражданлик бурчларига садоқат руҳида тарбиялаш йўлида билимимиз ва ғайратимизни аямаймиз.

Саид ОЛЛОБЕРГАНОВ,
Урганч қурилиш техникуми директори, ЎзССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

ҲОСИЛНИ ЗАРАРКУНАНДАЛАРДАН ҲИМОЯ ҚИЛИНГ

Июнь ойида ҳароратнинг кўтарилганлиги, тез-тез эсиб турган шамоллар пахта далаларида ўргимчаккана, шира ва кўсак куртининг тарқалишига имкон яратди. Жойларда ғўзалар ўргимчаккана билан зарарланганлиги аниқланмоқда. Айниқса, Андижон, Фарғона, Жиззах ва Сирдарё областларининг қатор хўжаликларида ўргимчаккана кўп тарқалган, бу жойларда ўсимлик ҳашарот билан 100 процент зарарланган — ҳар бир туп зарарланган экинда 80 тадан 800 тагача кана мавжудлиги аниқланди.

Шу билан бир қаторда, Сурхондарё, Фарғона, Жиззах, Қашқадарё, Андижон ва Сирдарё областларида экинларни биринчи ва иккинчи генерацияда тунлам қурти босган.

Июль ойида тунламнинг иккинчи авлоди яшай бошлайди. Ғўза, маккажўхори ва сабзавот экинларининг иккинчи генерациясида қурт билан зарарланиши Сурхондарё, Қашқадарё, шунингдек, Сирдарё ва Жиззах областларининг жанубий районларида июнь ойининг иккинчи ўн кунлиги, қолган областларда эса июль ойининг биринчи ва иккинчи декадаларида рўй беради.

Зараркунандаларнинг иккинчи авлоди кўп бўлишини ҳисобга олган ҳолда ҳамма жойда зарарли ҳашаротларни йўқотиш тадбирларини авж олдириш керак.

Бироқ Сирдарё, Тошкент, Жиззах ва Қашқадарё областларида тракторларга тиркалган аппаратлардан унумли фойдаланилмаяпти. Бу жойларда қишлоқ хўжалик авиациясини самолётларини кенг қўлланишга интилиш сезилмоқда.

Тошкент, Фарғона, Андижон, Жиззах ва Сирдарё областларида майдонларнинг зараркунандалар билан зарарланиши ва уларнинг миқдори ҳисобга олинмасдан иш юритиш ҳолларига йўл қўйиляпти, бу ҳам иш сифатига салбий таъсир этяпти.

Июль ойида ғўза учун ўргимчаккана ва кўсак қурти энг зарарли ҳашарот ҳисобланади. Бу зараркунандаларга қарши кураш чоралари кечикиб ўтказилса, ҳосил чўғи анча пасаяди. Бироқ меъёридан ортиқ кимёвий воситалар ва ишчи кучи ишлатиш ҳам тавсия қилинмайди.

Бирор тадбирни бошлашдан олдин ғўзаларнинг ҳашарот билан қанчалик зарарланганлигини синчиклаб кўздан кечириш лозим. Ишлов ҳар юз барг 150-160 тадан ўргимчаккана билан зарарланганда амалга оширилиши керак.

Ҳашаротларни йўқотишда кимёвий ёки биологик воситалар тўғри танланганида ва бу тадбирлар технологиясига тўла риоя қилинганидагина кўнгилдагидек натижага эришилади. Биринчи навбатда хавфсиз ёки кам хавфли биологик ёхуд кимёвий воситалардан фойдаланиш керак.

Кўсак қуртига қарши курашишда мавжуд бўлган барча биологик воситалардан фойдаланиш тавсия қилинади. Бу зараркунанданинг тухумига қарши трихограмма уруғхўри билан курашиш яхши самара беради, бунда трихограмма уруғхўри зараркунанданинг яшашига йўл бермайди ва ҳашарот ғўзанинг ҳосил элементларига зарар етказмайди.

Трихограммалардан самарали фойдаланиш учун уни ҳар бир генерацияда камида уч марта ишлатиш мақсадга мувофиқдир. Трихограммани биринчи бор ҳар гектар майдон ҳисобига 60 мингта уруғ қўйилганида ишлатилади, иккинчиси орадан тўрт-беш кун ўтгач, учинчиси эса яна тўрт-беш кундан кейин амалга оширилади. Трихограммалардан куннинг кечки пайтлари ёки эрталаб барвақт фойдаланиш керак.

Далада трихограммалардан бир меъёрда фойдаланиш учун уни ҳар ўн метрга жойлаштириш керак. Маълумки, трихограммаларни кўпайтириш технологияси бузилса, биологик материал сифатсиз бўлади, ундан эса бирор ижобий самара кутиш мушкул. Шунинг учун ҳам ишлаб чиқариш лабораториялари ходимлари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари трихограммаларни кўпайтириш ҳамда тўғри қўллашга алоҳида аҳамият беришлари даркор.

Ғўзага тунлам қурти тушганда унга қарши микробиологик препарат воситасида камроқ миқдорда дендробациллиндан фойдаланиш керак. Ғўза тунламига қарши курашишда гектарига хлорофос билан қўшилган 2-2,5 килограмм дендробациллин, ёки 0,3 килограмм фозалон, 0,5 килограмм севин қўлланилиши яхши натижа беради.

Дендробациллин эритмалари инсектицидлар билан қўшиб тайёрланади ва муттасил аралаштириб турилади. Ундан икки соат ичида фойдаланиш керак.

Кўсак қуртига қарши курашишда биринчи навбатда кимёвий воситалардан полидофен, фозалон, севин, теодан, гордона, 12 процентли гексохлоран дустидан фойдаланиш лозим. Гексохлоран дустидан фойдаланишда унга тенг миқдорда олтингугурт талқони қўшиш керак, шунда бир вақтнинг ўзида ўргимчакканага ҳам қарши курашилган бўлинади. Полидофенга фосфорорганик препаратлардан бирини қўшиш мумкин. Фозалон ва теоданга эса бошқа хил препаратларни аралаштириш тавсия этилмайди, чунки улар кемирувчи ва сўрувчи зараркунандаларга қарши комплекс таъсир этади.

Маккажўхори кўсак қурти [illegible] мазали ўсимлик эканлигини ҳисобга олган ҳолда маккажўхори майдонларида уни йўқотиш тадбирларини ўтказишга алоҳида эътибор бериш керак.

Кўсак қуртининг маккажўхори майдонларига тушмаслиги учун қуйидаги тадбирларни ўтказиш керак:

— думбул сўта фазасидаги маккажўхори майдонларини яхшилаб кўздан кечириш;

— дон учун етиштирилаётган маккажўхори майдонларига кичик ва ўрта ёшдаги қурт тухум қўйганлиги аниқланганда юқорида айтилган кимёвий воситаларни қўлланиш зарур;

— кўсак қурти ғумбакларига қарши ҳар гектар майдонга мингтадан габробраконни инсектицидлар билан қўшиб чиқазиш тавсия этилади. Бу тадбир йиғим-терим бошланишига 20-25 кун қолганда тўхтатилади;

— озуқа учун етиштирилаётган маккажўхори майдонларида кимёвий воситалар қўлланилмайди.

Ўргимчакканага қарши кимёвий воситаларни танлашда ўта эҳтиёткор бўлиш керак. Бунда рогор (Би-58), антио, метилмеркаптофос, фозалон каби фосфорорганик препаратлар яхши самара беради. Аммо, июль ойида бу препаратлардан мумкин қадар камроқ фойдаланиш керак. Фақат ғўзада шира билан бирга кана бўлгандагина уни қўлланиш тавсия этилади.

Фосфорорганик препаратлардан керагидан ортиқ қўлланиш кўсак қуртининг чидамлилигини оширишга олиб келади. Шунинг учун ҳам июль ойида кўсак қуртига қарши контактив специфик препаратлардан фойдаланган маъқул: улар кельтан ва олтингугуртнинг турли формаларидир.

Канага қарши курашда бу препаратлардан чоғиштириш усулида фойдаланиш яхши натижа беради. У ёки бу препаратни узоқ муддат қўлланиш зараркунандаларнинг мослашувига олиб келади. Олтингугурт қўлланиладиган препаратлар тўғрисида ҳам шундай дейиш мумкин.

Кимёвий воситалар қулай об-ҳаво шароитларида — ҳарорат 28 даражадан юқори бўлмаганда, эсаётган шамол тезлиги секундига 2-3 метрдан ошмаганида қўлланиш маъқулдир. Шунинг учун бу тадбир тунда ва тонгда амалга оширилсе, кўнгилдагидек натижа беради.

Зараркунандаларга қарши кураш тадбирлари ўз вақтида ва тўғри ўтказилганда ҳар гектар пахта майдони ҳосилдорлиги ошади ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига олинган юксак социалистик мажбуриятлар сўзсиз бажарилиши таъминланади.

Тавсиялар Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги мутахассислари ва СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институти олимлари томонидан тайёрланди.

ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

МЕНИНГ ОҒАМ

Ҳовлидан болаларнинг шўх кулгулари, гап-сўзлари эшитилди.

— Ҳой, онаси, набираларимиз келиб қолганга ўхшайди, — деди уй чеккасидаги стулда суратлар ёпиштирилган альбомни варақлаб ўтирган Йўлдош ота.

Уй ичларини йиғиштираётган Башорат она шоша-пиша ташқарига чиқди. Альбомни ёпдида, стол устига қўйиб, Йўлдош ота ҳам набиралари истиқболига шошилди.

Ҳаммалари биргалашиб уйга қайтишди. Болалик уй бозор бўлиб кетди.

— Қани, Сарвар, Дилором, ўтиринглар, — фарзандларини тартибга чақирди Жаҳонгир.

Шу пайт Сарварнинг кўзи стол устидаги бояги альбомга тушди. Чопқиллаб бориб, уни титкилашга тутинди.

— Булар кимлар, ҳов бир гал келганимизда, айтиб бераман, деб айтиб бермаган эдингиз, — бобосидан ўпкалангандек бўлди Сарвар.

Меҳмондорчилик охирламаёқ Сарвар бобосининг қўлига альбомни олиб келиб берди.

— Ўзингиз ҳақингизда буларга сўзлаб берсангиз, яхши бўларди, дадажон, — илтимос қилди Жаҳонгир.—Ахир, боболарининг ким эканлигини билиб қўйишсин-да!

Ота чуқур уҳ тортиб қўйдида, синиқ бир оҳангда сўз бошлади:

— Осмон йироқ, ер қаттиқ, деган гапни сизлар эшитмагансизлар. Бунинг маъносини, мана, биздакалар билишади. Бундан саксон йил муқаддам қадим Тошкентимизнинг Қоратош деган жойида туғилган эканман. Отам Тошқори Бадалмуҳаммад ўғли мардикорлик билан кун кўрувчи бир камбағал бечора бўлган экан. Уч яшар бўлганимда, у киши вафот этибдилар. 6 яшар Ғулом акам билан мен муштипар онам тарбиясида қолибмиз.

— Шоир Ғафур Ғуломни биласизлар-а? — кутилмаганда набираларидан сўраб қолди Йўлдош ота.

— Биламиз, шеърлари кўп, — жавоб қилди Сарвар.

— Ана шу одам биз билан ҳаммаҳалла эдилар.

Йўлдош ота альбомдаги бир суратни кўрсатди.

— Мана, шоир билан бирга тушган суратимиз. Ёшликдан бошланган дўст-қадрдонлигимиз бир умр давом этди.

Болалар боболари билан ёнма-ён ўтирган Ғафур Ғулом суратига анчагача тикилиб қолишди.

Энди сизларга бошқа суратни кўрсатай, болаларим, — Йўлдош ота альбомни шошилмай варақлаб, бир суратни топди. — Мана, мана шу сурат. Кўряпсизлармй, мана бу мен. Булар эса мен билан босмахонада ишлаган кишилар.

— Босмахонада ишлаганмисиз? — ҳайрон бўлиб сўради Сарвар.

— Ҳа. Ўн бир ёшларда эдим. Ўқиш-ёзишни анча билиб олгандим. Тошкентнинг Эски шаҳарида янги очилган «Ғуломия» матбаасига шогирд бўлиб ишга қабул қилиндим. Бу хусусий корхона Ғулом Ҳасан Орифжонов деган киши томонидан очилган бўлиб, ўша вақтда унга ишчи ва шогирдлар қабул қилинаётган экан. Қабул қилинганлар орасида тошкентлик шоир Ҳайбатуллахўжа Орифхўжа ўғли Хислат ҳам бўлган. Ўша пайтларда шоир 30 ёшларда эди.

Йўлдош ота набиралари хаёлини яна бояги суратга қаратди.

— Мана бу кишига диққат билан қаранглар-а.

— Вой, рус-ку! — деди Сарвар.

— Ҳа, рус. Иван Петрович Данилов бўладилар. Бу киши асли петроградлик бўлган эканлар. Катта мастер эдилар, мени: «Баракалла, мастер ўғилчам!» — деб эркалар эдилар. Станогим ёнига стул келтириб ўтирар, қизиқ-қизиқ гаплар айтиб, кулдирардилар.

— 1914 йил, биринчи жаҳон уруши давом этаётган кунлар. Ўшанда 17 ёшга киргандим. Ишчиларнинг ҳоли хароб бўла борди. Хўжайин бизни ҳар куни 12—14 соатлаб ишлатар, берадиган маошининг тайини йўқ эди. «Иш ҳақимизни оширмаса, ишламаймиз, мен ҳам сизлар билан бирга бўламан», — деди бир куни Иван Петрович. Босмахона ишчиларининг олдинги сафида турувчи 10—15 киши иш ташлаб, ҳозирги Пушкин номли боғ ўрнидаги бир чойхонага йиғилишиб ўтиравердик. Орадан беш-олти кун ўтгач, хўжайиннинг вакили келиб, талабимизни қаноатлантиришини айтганидан кейингина ишга тушиб кетдик. Бундай иш ташлашлар бир неча марта такрорланган эди.

— 1916 йил ёз ойларида подшо ҳокимияти фронт орқасида ишлатиш учун маҳаллий камбағал халқ фарзандларидан мардикорликка ола бошлади. Бунга қарши Тошкентда халқ норозилик ҳаракати бўлди. Бу ҳаракатга Данилов бошлиқ биз, матбаачилар ҳам қатнашганмиз. Кейин кўплаб ўзбек йигитлари қатори мени ҳам мардикорликка олишди. Темир йўлнинг Туркистон станциясида музхона қурилишида ишлаб юрган эдик, бирдан: «Инқилоб бўлибди, золим подшо тахтдан ағдарилибди!» — деган гаплар тарқалди. Эл оралаб юрган «Ҳуррият, озодлик!» сўзлари бизни ғоят қувонтириб юборди. Темир йўл депоси ишчилари қизил байроқ кўтариб Туркистон шаҳрини айланганларида, биз ўзбек ишчилари ҳам улар сафида юрдик. Кўп ўтмай Тошкентга қайтиб келдик. Қадрдон босмахонамга бориб, устозим Иван Петрович Данилов билан учрашдим. Орадан икки-уч кун ўтгач, Данилов бизларни бир жойга тўплаб айтган сўзлари ҳозир ҳам қулоғимда. «Улуғ Октябрь қуёши — озодлик, бахт-саодат қуёши барқ уриб чиқди, азиз ўғилларим! Бу қуёш сиз ва биздек мазлумлар бағрига ҳеч ўчмайдиган зиё бахш этади. Ҳаммамиз мана шу зиёдан доимо баҳраманд бўламиз! Бу зиёни улуғ Ленин ва у тузган большевиклар партияси бахш этди. Энди сизларга ошкора айтаверсам бўлади. Мен ҳам ана шу партиянинг аъзоси эдим. Унинг топшириқларини қўлимдан келганича адо этиб келаётганимдан чексиз фахрланаман!».

Иван Петрович Данилов ўз юрти Петроградга жўнайдиган бўлди. Уни Тошкент вокзалида самимий кузатиб қолдик. Бу воқеа ҳам кечагидек ҳамон ёдимда. Дўстим Ғафур Ғулом мана бу байтларни бежиз ёзмаган эди, болаларим:

Менинг оғам рус бўлур!
Виждоним буюрганин
Шу шеърда ёзолсам,
Виждондек дуруст бўлур!
Коммунизм асрига
Йўл топиб берган руссан,
Шарқликман, бир ўзбекман,
Улуғ оғам, омон бўл!

Набиралар шу мисраларни тинглаб бўлгач, боболарининг Ғафур Ғулом билан бирга тушган суратига қайтадан тикилишди.

— Ғафур Ғуломнинг сизларга қарата айтган мана шундай ҳикматли сўзи бор:

Аъло мамлакатнинг аъло
фарзанди,
Билиб қўйки, сени Ватан
кутади!

Билиб қўйингларки, болажонларим, сизларни Ватан кутади. Аъло мамлакатимизда аъло ўқиб, ҳар доим унга аъло хизмат қилинглар. Мен доим шундай қилганман. 1927 йилда мени Ленин партияси сафига қабул қилишди. Бу менга билдирилган жуда катта ишонч эди. Ҳар доим шу ишончга муносиб бўлишга ҳаракат қилдим. Узоқ йиллар мобайнида босмахонада ишладим, пешқадамлар сафида бўлдим. Партия мени юқори лавозимларга кўтарди. Тошкент округ суди ҳамда Ўзбекистон ССР Олий суди аъзоси бўлиб ишладим. Хоразм округ суди раиси бўлдим. Ўзларингизга маълумки, бир неча йиллардан буён республика аҳамиятига молик шахсий пенсионерман. Ҳали ҳам жамоат ишларида фаол қатнашиб турибман.

Йўлдош ота Тошқориев шахсий альбомдаги бошқа суратлар тарихи ҳақида ҳам набираларига сўзлаб берди. Кейин:

— Қолган гапни дадангиздан эшитасизлар, — деди.

Жаҳонгир Тошқориев фарзандларига маъноли қараб қўйди.

— Ана шунақа, бобонглар кўпни кўрган, кўпни билган одамлар. Бувинглар ҳам шундай. Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасида 31 йил мастер бўлиб ишлаб, пенсияга чиққанлар. 21 йилдан буён партия аъзосилар. Ходиса амманг билан Муяссар амманг ҳам партия аъзоси. Биласизларки, мен ҳам шундайман. Демак, Тошқориевлар оиласининг ҳаммаси коммунистлар. Сизлар ҳам тез орада улғайиб, сафимизга қўшиласизлар.

Усмон ЮСУПОВ,
Жуманиёз МАҲМУДОВ.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ

М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИНИНГ

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА ГАСТРОЛЛАРИ

1 — 6 ИЮЛЬ КУНЛАРИ

ҲАМЗА ТЕАТРИДА

7 — 12 ИЮЛЬ КУНЛАРИ

«ЁШ ГВАРДИЯ» ТЕАТРИДА

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ:

1, 8/VII да — «41-ЙИЛ ЗИЛОЛАСИ».
2, 3/VII да — «ЎТГАН КУНЛАР».
4/VII да — «ТУЙДАН КЕЙИН ТОМОША».
5, 11/VII да — «СЎНГГИ ФОЖИА».
6/VII да — «ИНТИЛГАНГА ТОЛЕ ЁР».
7/VII да — «ПАРВОЗ».
9/VII ; — КОНЦЕРТ.
10, 12/VII да — «РЕВИЗОР».

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: С. АҲМЕДОВ, Я. МАМАТХОНОВ, З. МАДАЛИЕВ, М. АҲМЕДОВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Т. ҚОДИРОВ, Ж. ОХУНОВ, Қ. ХАТАМОВА, Ю. ОРИПОВ.

Қирғизистон ССРда хизмат кўрсатган артист Е. ХАТАМОВА.

Артистлар: М. АЛИЕВ, Ҳ. ҲОЖИНАБИЕВА, Х. ИКРОМОВ, А. АБДУАЗИМОВ, И. УСМОНОВ, М. ШОМУРОДОВА, М. КАРИБОЕВ, К. АҲМЕДОВА, Р. ХОЛБЕКОВ, Х. РАҲМОНОВА, Ф. ва З. КУРАМШИНА ва бошқалар.

Театрнинг бош режиссёри — Н. А. ОТАБОЕВ.

Театрнинг бош дирижёри — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Д. ЖАЛИЛОВ.

Спектакллар соат 19.30 да бошланади.

САМАРҚАНД ТЕМИРЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ТЕХНИКУМИ
1977—1978 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУНДУЗГИ ЎҚИШГА

ТЕМИРЙЎЛ ҚУРИЛИШИ ВА ЙЎЛ ХЎЖАЛИГИ, ТЕМИРЙЎЛЛАРНИ ЭКСПЛУАТАЦИЯ ҚИЛИШ, САНОАТ ВА ГРАЖДАН ҚУРИЛИШИ (8-10 синфлар базасида) ТЕМИРЙЎЛ ТРАНСПОРТИДА БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ (10-синф базасида).

СИРТҚИ ЎҚИШГА:

ТЕМИРЙЎЛ ҚУРИЛИШИ ВА ЙЎЛ ХЎЖАЛИГИ (8-синф базасида) ТЕМИРЙЎЛЛАРНИ ЭКСПЛУАТАЦИЯ ҚИЛИШ (8 ва 10-синф базасида), САНОАТ ВА ГРАЖДАН ҚУРИЛИШИ, ТЕМИРЙЎЛ ТРАНСПОРТИДА БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ (10-синф базасида).

8-синф маълумоти бўлган йигит ва қизлар I курсга, ўрта маълумотли йигит ва қизлар II курсга (кундузги ўқиш) ва III курсга (сиртқи) қабул қилинадилар.

Техникумга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ўқишга қабул қилишда техникум директори номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли) медицина справкаси (286-форма), меҳнат дафтарчасидан кўчирма (камида икки йиллик иш стажига эга бўлган ҳамда сиртқи бўлимга кирувчилар учун), 3х4 см. тўртта фотосурат.

Туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, ҳарбий билет ёки тегишли ҳарбий гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

АРИЗАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ· саккиз йиллик мактаб базасидаги группаларга — рус тилидан (диктант) математикадан (оғзаки); ўрта мактаб базасидаги группаларга — рус ва тили ва адабиётидан (иншо) математикадан (оғзаки).

Ўрта мактаб базасидаги группага кирувчилар миллий ўрта мактаб программаси ҳажмида рус тилини ўрганган бўлсалар, иншо ўрнига диктант ёзишлари мумкин.

ТЕХНИКУМ ҲУЗУРИДА 1 ИЮЛДАН БОШЛАБ ТАЙЁРЛОВ КУРСИ ИШЛАЙДИ.

Техникумга қабул қилинганлар умумий асосларда стипендия билан таъминланадилар.

БОШҚА ШАҲАРДАН КЕЛГАНЛАР ЁТОҚ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Техникумда ўқувчилар йилига икки марта пассажир поездларида хоҳлаган томонга икки марта текин бориб келиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Техникум адреси: Самарқанд шаҳри, Фигельский кўчаси, 16-уй. Телефон: 48-5-95.

СПОРТ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

Германия Демократик Республикасида СССР, ГДР ва Польша командалари ўртасида анъанавий мусобақа олтинчи марта ўтказилди. Икки кун давом этган мусобақада совет спортчилари ГДР енгил атлетикачиларига имкониятни (161:218) бой бериб, польшаликлардан (213:149) устун келдилар ва команда ҳисобида иккинчи бўлишди. Енгил атлетикачилар баҳсида иштирок этган андижонлик моҳир спортчи Светлана Улмасова 3 минг метрга югуришда 8 минуту 58,6 секунд натижа билан иккинчи фахрли ўринни эгаллади. Энди Светлана Сочида старт оладиган СССР — АҚШ енгил атлетикачилари мусобақасида иштирок этиш учун ҳозирлик кўрмоқда.

КУРАШ

Қозоғистон пойтахтида классик кураш бўйича ўтказилган анъанавий халқаро турнир тугади. Беллашувлар ҳар галдагидек А. Матросов жасоратини такрорлаган Совет Иттифоқи Қаҳрамони Султон Боймағабетов хотирасига бағишланди. Мусобақада Венгрия, Польша, Руминия, Болгария, Швеция мамлакатлари, СССР ва Қозоғистон терма командаларининг юзга яқин полвони иштирок этди. Курашчилар баҳсида олтин медаллардан иккитасини венгер полвони Л. Рац, швед курашчиси Ф. Андерссонлар олишди. Майдон эгаларига эса учта олтин медаль насиб этди. Беллашувда иштирок этган тошкентлик армиячи Василий Аникин эса, 48 килограмм вазнли курашчилар даврасида кўксига олтин медаль тақишга муваффақ бўлди.

ФУТБОЛ

Биллур совриn — мамлакат кубоги учун курашнинг чорак финалида учрашувчи командалар ўртасида қуръа ташланди. 9 июль куни пойтахт торпедочилари киевлик армиячиларни қабул қиладиган бўлишди. Эртаси кун эса, қолган ўйинлар ўтказилади. Бунда, «Динамо» (М) — «Динамо» (К), «Заря» — «Пахтакор», «Зенит» — «Шахтёр» командалари ўзаро куч синашадилар.

ШАШКА

Чирчиқда «Спартак» кўнгилли спорт жамияти Марказий Совети команда биринчилиги баҳслари ниҳоясига етди. Халқаро шашка бўйича ўтказилган бу мусобақада республикамиз спартакчилари ҳам куч синашдилар. Жумладан, халқаро классли спорт мастери С. Давидов, спорт мастерлари С. Гуляев, Г. Дорфман ва О. Аҳмедовалар мусобақанинг кумуш медали совриндори бўлишди. Республика командаси ҳал қилувчи баҳсда фақат украиналик шашкачиларга имкониятни бой беришди, холос. Таниқли шашкачи Озода Аҳмедова бу сафар Г. Глазова (Ленинград) билан Т. Мишчанская (Донецк)лар билан очколарни баҳам кўрди.

оламда нима гап

ҲАҚИҚИЙ ДЕМОКРАТИЯ

БУЭНОС-АЙРЕС, 28 июнь. (ТАСС). Яқинда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайланган КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев раҳбарлигида ишлаб чиқилган СССР Конституциясининг лойиҳаси, унинг умумхалқ муҳокамасига қўйилганлиги Аргентина ва бутун дунё тараққийпарвар демократик жамоатчилигини ғоят мамнун этди, деди Аргентина коммунистларининг раҳбарларидан бири Родольфо Гиольди ТАСС мухбири билан суҳбатда.

Конституция лойиҳаси, деб уқтирди Р. Гнольди, социалистик демократияни янада кенгайтириш ва чуқурлаштиришга қаратилган. Бу демократия буржуа мамлакатларидаги сохта демократиядан фарқли ўлароқ ҳақиқий демократиядир.

Совет Иттифоқи Асосий Қонуни лойиҳасида, деди у сўзини давом эттириб, совет гражданларининг меҳнат қилиш ва сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш, илм олиш, уй-жойлик бўлиш сингари ҳуқуқлари ёзиб қўйилган. Капитал дунёсидаги, айниқса Латин Америкасидаги гражданлар бундай ҳуқуқлардан мутлақо маҳрумдирлар.

Аргентина Компартияси раҳбарлигининг аъзоси Конституция лойиҳасининг ташқи сиёсат тўғрисидаги боби аҳамиятини алоҳида таъкидлади. Бу бобда Советлар мамлакатининг тинчликни муҳофаза қилиш ва мустаҳкамлашга, халқаро кескинликни тағин ҳам юмшатишга қаратилган ташқи сиёсатининг асосий принциплари мустаҳкамлаб берилган.

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Чет эл газеталари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг Жибути Республикаси президенти Ҳасан Гулед Аптидонга телеграмма юборганлиги тўғрисида хабар беради. Совет Иттифоқи Жибути Республикасининг суверен ва мустақил давлат сифатида тан олганлигини ва у билан дипломатия муносабатлари ўрнатишга тайёр эканлигини билдирганлиги уқтириб ўтилади.

Болгариянинг ҳафталик **«Поглед»** газетаси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг XXXI мажлиси якунларига тўхталиб, Улуғ Октябрь 60 йиллигининг тантанали вазиятда нишонланиши Совет Иттифоқининг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга жуда катта реал ҳисса қўшаётганлиги, социалистик интеграция кенгайиб, мустаҳкамланиб бораётганлиги эътироф этилганлигини билдиради. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг Варшавада бўлиб ўтган мажлиси, шунингдек шу ташкилот иштирокчиларининг бундан кейинги барча учрашувлари тўла якдиллик ва қардошларча ҳамжиҳатлик руҳида ўтганлиги диққатга сазовордир.

ЧКП Марказий Комитети Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак бошчилигидаги Чехословакия партия-ҳукумат делегациясининг Руминияга қилган расмий дўстона визитининг якунларига бағишланган материаллар Чехословакия матбуотида асосий ўринни эгаллаган. Бу визит, деб ёзади **«Руде право»** газетаси, ўз Коммунистик партиялари раҳбарлигида ривожланган социалистик жамиятни муваффақият билан барпо этаётган ҳар икки мамлакат халқлари ўртасидаги дўстликни ва қардошларча ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш йўлида қўйилган янги муҳим қадамдир. Мақсадлар ва манфаатларнинг айни муштараклиги иккала давлатни бир-бирига яқинлаштиради ва социализм, тинчлик ҳамда тараққиёт манфаатлари йўлида биргаликда ҳаракат қилиш учун замин вужудга келтиради.

Францияда чиқадиган **«Юманите»** газетасининг ёзишича, Исроил Бош министри Бегин яқинда АҚШга қиладиган визити вақтида Яқин Шарқдаги можарони «бартараф этиш» мақсадида ўзи тузиб чиққан планни ўртага қўймоқчи. Бу план босиб олинган Жолан тепаликларини ва Синай ярим оролини Исроилга қолдиришни назарда тутади.

Американинг **«Нью-Йорк таймс»** газетаси гарчи АҚШ ҳукумати оғизда терроризмни зўр бериб қоралаётган бўлишига қарамай, Америка ҳукумати кейинги 35 йил мобайнида «доимо терроризмдан ўз ташқи сиёсатининг воситаси сифатида фойдаланиб келмоқда», деб ёзади.

Англиянинг **«Морнинг стар»** газетаси Англия меҳнаткашлари Лондондаги «Гранвик» фабрикаси ишчиларининг курашини тобора қаттиқ қўллаб-қувватлаётганликлари тўғрисида хабар беради. Ишчилар ўн ойдан бери ўзларининг касаба союз ҳуқуқлари тан олиниши учун курашмоқдалар. Газета 11 июлда «Гранвик»нинг иш ташлаган ходимлари билан бирдамлик белгиси сифатида оммавий ҳаракат кунини ўтказишга чақирди.

(ТАСС).

ХАТАРЛИ АЛОҚАЛАР

ТОКИО, 28 июнь. (ТАСС). Хитойнинг ҳарбий доиралари Япония қуролли кучлари билан алоқаларни кенгайтиришга интилмоқдалар. Киодо Цусин агентлигининг хабар қилишича, миллий мудофаа кенгашининг собиқ бош секретари О. Каихара билан Пекинда ўтказилган учрашувларда Хитой томони шу ҳақда таклиф киритди.

О. Каихара орқали Японияга ХХР портларига Япония ҳарбий денгиз кучларининг машқ кемалари отрядини юбориш ва бошқа ҳарбий делегацияларни ўзаро айирбошлашни йўлга қўйиш тўғрисидаги таклиф топширилди. Хитой халқ озодлик армияси қўмондонлигининг вакиллари билан бўлган музокараларда ҳар хил ҳарбий проблемалар ҳам муҳокама қилинди. Киодо Цусин агентлигининг хабарига кўра, Хитой томони Каихара баён этган позицияларни ва жумладан, Японияннинг ҳарбий қудратини ошириш йўлини тўлатўкис қўллаб-қувватлажагини билдирди. Уни Хитой халқ озодлик армияси штаби бошлиғининг ўринбосари Чжан Цай-цянь қабул қилди.

О. Каихара — Япония ҳарбийларининг сўнгги ойларда Хитойга келиб кетган биринчи юқори мартабали вакили эмас. Апрель ойида миллий мудофаа бошқармасининг вакили Х. Ивасима Пекинга визит қилди. Шундан кейин ҳарбий денгиз экспертлари группаси, яқингинада эса Япония қуруқликдаги қўшинлар штабининг собиқ бошлиғи Х. Миноси Хитойга келиб кетди. Япон ҳарбийларига Хитойда алоҳида илтифот кўрсатилмоқда, улар билан Хитойнинг таниқли арбоблари ва халқ озодлик армияси қўмондонлигининг вакиллари учрашмоқдалар, улар ҳарбий машқларда ҳозир бўлмоқдалар.

АҚШ ҳукмрон доираларининг риёкорона сиёсати Америка жамоатчилигида кескин норозилик уйғотмоқда. Бу доираларда «инсон ҳуқуқлари» тўғрисида тинмай оғиз кўпиртирилса-да, амалда меҳнаткашларнинг ҳаётий ҳуқуқларини чеклаш кучайтирилиб, илғор фикрли кишилар қаттиқ таъқиб остига олинмоқда. Суратда: Нью-Йорк жамоатчилиги «АҚШдаги барча сиёсий маҳбусларга озодлик!», «Уилмингтонлик ўнлар» дарҳол озод қилинсин!» деган шиорлар остида намойиш ўтказмоқдалар.

В. Байдашин фотоси (ТАСС фотохроникаси).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **БРАТИСЛАВА.** Словакия Социалистик Республикасида анъанавий тинчлик ва Чехословакия —Совет дўстлиги байрамлари бошланди.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Словакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг раиси П. Цолотка Дольни-Кубин райони меҳнаткашлари ҳузурида нутқ сўзлаб, ЧССРнинг ҳамма муваффақиятлари Совет Иттифоқининг қардошларча ёрдами билан, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ҳамкорлиги туфайли қўлга киритилди, деб таъкидлади.

◆ **ДЕҲЛИ.** Ҳиндистонда президент сайлови, бу ерда эълон қилинишича, 1977 йил 8 августда ўтказилади.

Сайлов ўтказувчи комиссиянинг баёнотида бундай дейилади: президент лавозимига номзодлар кўрсатиш 18 июлгача давом этади.

Мамлакат конституциясига мувофиқ, янги президентни сайлашда парламент ҳар икки палатасининг аъзолари, шунингдек штатлардаги қонун чиқарувчи мажлисларнинг сайлаб қўйилган аъзолари қатнашади.

◆ **БЕЛГРАД. ТАНЮГ** агентлиги хабар беради: «узоқ муддатга мўлжалланган биринчи икки томонлама савдо битимини тузиш имкониятларини текшириб билиш» учун июль ойининг бошида Европа иқтисодий ҳамжамияти делегацияси Хитойга боради. Хабарда айтилишича, Хитой банки вакиллари делегацияси яқинда Европа иқтисодий ҳамжамиятининг Брюсселдаги штаб квартирасида бўлган. Агентликнинг фикрича, бу ҳолат ХХРнинг «Умумий бозор» билан тобора яқинлашаётганлигини исбот этади.

◆ **ВАШИНГТОН.** АҚШ президенти Ж. Картер Оқ уйда ташқи сиёсий проблемалар юзасидан вице-президент У. Мондейл, давлат секретари С. Вэнс ва президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси З. Бжезински билан кенгаш ўтказди. Оқ уй вакилининг хабар қилишича С. Вэнс Парижда Франция президенти В. Жискар д.Эстэн билан учрашганлиги тўғрисида Ж. Картерга ахборот берган. Америка матбуотининг хабарларига кўра, В. Жискар д.Эстэн Вэнс билан суҳбат вақтида КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев билан олиб борган музокаралари якунлари тўғрисида сўзлаб берган.

◆ **ТЕҲРОН.** Эрон ташқи ишлар министри А. А. Халатбари Болгария, Польша ва Руминияга қилган визитлари якунларига тўхталиб, Эрон бу мамлакатлар билан дўстона муносабат ва кенг иқтисодий алоқа ўрнатди, деб таъкидлади. Бу муносабат ва алоқалар, деди у, муттасил кенгайиб бормоқда. У айтдики, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг устави ва тинч-тотув яшаш принциплари ҳурмат қилинаётганлиги туфайли турли идеологияга, турли ижтимоий, сиёсий ва иқтисодий тузумга мансуб бўлган давлатлар ўртасида ҳамкорлик ўрнатиш мумкин ва самарали бўлиб қолди. (ТАСС).

З. А. БХУТТОНИНГ САФАРИГА ДОИР

ИСЛОМОБОД. (ТАСС). Газеталар Покистон бош министри З. А. Бхуттонинг яқинда олтита мусулмон мамлакатларига қилган визитини шарҳлаб, бу визитнинг натижалари келажакда анчагина оқибатларга сабаб бўлишини уқтириб ўтмоқдалар.

Газеталарнинг ёзишича, бош министр шу визити вақтида мазкур мамлакатлардан баъзи бирларининг бошлиқларини оппозицияни бир ёқлама қўллаб-қувватлашдан воз кечишга даъват қила билган. Мамлакат оппозициянинг айби билан кейинги ойларда ғоят кескин сиёсий танглликни бошидан кечирди.

Бош министр Покистонга Эрондан молиявий ёрдам кўрсатиш тўғрисида ваъда беришига эриша олмади. Аммо Эрон шоҳи билан олиб борилган музокаралар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги баъзи ихтилофларни бартараф қилишга ёрдам берди.

Бош министр Бхутто шу сафари вақтида мусулмон мамлакатларининг ҳарбий иттифоқини ва мусулмонлар дунёсида келиб чиқадиган ихтилофлар ҳамда низоли масалаларни ҳал этиш учун «доимий ишловчи механизм»ни тузиш тўғрисида таклиф киритди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — «Ёзги қўшиқлар». 11.00 — «Сахий бўлиш осон» (бадиий фильм, 2-серия). 12.00 — Бизнинг биография. 1951 йил. 14.50 — Ҳужжатли фильмлар. 15.45 — Пионерлар изостудияси. 16.15 — Биз табиат билан танишамиз. 16.35 — Шахмат мактаби. 17.15 Рус тили. 18.00 — Концерт. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.35 — «Арктика-77» (2-кўрсатув). 20.05 — А. Дмитриев чалади. 20.30 — «Ҳаётимизнинг асосий қонуни». 20.55 —Моцарт ва Сальери (фильм-опера). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Ҳужжатли экран. Кўрсатувдан кейин —Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — «Бронза қуш» (бадиий фильм, 2-серия). 12.35 — Адабий театр. 13.15 — «Бери ва унинг дўстлари ҳақида баллада» (бадиий фильм). 18.30 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 18.40 — «Ёшлик». 19.00 — Енгил атлетика. Ёшлар ўртасида республика II-спорт ўйинлари. 19.45 — Ахборот. 20.00 — «Дўстлик экрани». 21.00 — Ахборот. 21.20 — Лирик концерт. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Чорвачилик зарбдор фронт. 22.45 — «Авлиё Луканинг қайтиши» (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.30 — Математика. 20.30 — Янгиликлар. 20.45 — Биология. 21.15 — Реклама. 21.30 — Физика.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек композиторларининг қўшиқлари. 9.30 — Л. Шарипова куйлайди. 11.15 — СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 12.10 — «Ўзбекистон ишчиси». 13.00 —Ихтисослаштириш ва концентрациялаш йўлидан. 13.30 — Совет композиторларининг опереттаdalaridan саҳифалар. 14.00 — Қирмизи дон ижодкорлари ҳузурида. 15.10 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган Қорақалпоғистон АССР ва Ўзбекистон областларининг радиофестивали. Эфирда — Самарқанд области. 15.50 — Самарқанд область театри артистларининг концерти. 19.00 — Ангрен транспортчилари. 19.20 — «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 20.25 — Татар куйлари. 21.00— Най ва қўшнай наволари. 22.00 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида. 22.40 — «Оқ йўл». 23.15 — Мақом кечаси.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Картуш: Иккинчи ҳақиқат** (катта зал), **Аёл ва иблис** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Картуш — «ЧАЙКА» (10.45, 12.30, 14.15, 16.00), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Қадрсиз киши — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18, 20, 21.30), «ДРУЖБА», «ВОСТОК» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Қочоқ киши — «НУКУС» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениеси ва СССР Литфондининг Ўзбекистон бўлими СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси

Исҳоқ СОДИҚОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 13268. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64593. Г. — 150.